

Mag ik haar zijn? Dan ben jij hem!

Identificatie van Nederlandse kinderen met bekende dramapersonages

Erasmus Universiteit Rotterdam

Erasmus School of History, Culture and Communication

Master Media en Cultuur

Auteur

Valentine de Jong (311497)

valentinedejong@hotmail.com

Begeleider

drs. A.L. Peeters

Tweede Lezer

dr. H.J.C.J. Hitters

Juni 2012

Voorwoord

Naarmate mijn studie Algemene Cultuurwetenschappen vorderde, groeide bij mij de interesse voor de media. De keuze voor de masterstudie Media en Cultuur was snel gemaakt en het laatste studiejaar zou beginnen. Snel moesten er keuzes gemaakt worden voor een masterscriptie, wat in mijn geval sowieso iets met televisie en kinderen moest worden. Na weken brainstormen en literatuur lezen groeide het onderwerp identificatie met televisiepersonages steeds verder uit. En nu ligt hij hier voor u, mijn scriptie waarmee ik hopelijk mijn studie- en studententijd af zal gaan sluiten.

Allereerst wil ik mijn begeleider Allerd Peeters bedanken, voor zijn adviezen gedurende het schrijven van deze scriptie en zijn hulp bij het kwantitatieve gedeelte en de berekeningen in SPSS. Daarnaast wil ik graag dhr. Hitters bedanken voor zijn kritische blik op deze scriptie. Ook wil ik graag mijn ouders bedanken, voor hun hulp en luisterend oor als ik weer eens een paar dagen onder mijn steen kroop in mijn oude huis in Puttershoek. Verder wil ik graag Rinke bedanken voor je positiviteit en afleiding. Ook wil ik alle 217 kinderen bedanken die de vragenlijst ingevuld hebben. Bedankt voor jullie respons maar ook voor het lachen om jullie reacties op Hyves op de vraag of jullie de vragenlijst wilden invullen: “Nee, ik ben een boer en niet zo’n stadse kakker als jij” “Wil je vrienden met mij worden?” “Bedankt dat je speciaal aan mij denkt! Ik ben de grootste SpangaS fan die er bestaat!!!!”. Ik heb wat momenten in een deuk achter mijn computer gelegen om jullie reacties. En last but not least wil ik mijn huisgenoten en vriendinnen bedanken, voor de afleiding in mijn vrije uurtjes.

Met deze scriptie sluit ik niet alleen mijn studie af, maar ook mijn studententijd. Natuurlijk heel fijn dat ik straks de grote wereld in mag gaan, maar wat zal ik de tijd ook gaan missen. De weg naar de toekomst ligt nu open, waarin ik hopelijk een enorme uitdaging ga vinden.

Valentine de Jong

Rotterdam, juni 2012

Samenvatting

Vanaf jongs af aan zijn kinderen bezig met het creëren van hun identiteit. Deze identiteit wordt onder andere gevormd doordat kinderen zich spiegelen aan personen die dichtbij staan zoals ouders, leraren, vriendjes en vriendinnetjes. Deze identificatie met personen draagt bij aan de ontwikkeling van de identiteit van een kind. Ook de opvoeding van een kind is hierin van belang.

Kinderen keken in 2009 gemiddeld vier en een half uur per dag televisie (Ridehout, Foehr & Robberts, 2010). De Nederlandse Programma Stichting (2011) geeft aan dat het medium televisie een steeds grotere rol is gaan spelen in de opvoeding van kinderen. De personen en personages op televisie worden steeds belangrijker voor kinderen, juist omdat ze er zoveel mee in contact komen. Uit vele onderzoeken (Cohen, 2001; Feilitzen & Linné, 1975; Hoffner, 1996; Hoffner & Buchanan, 2005; Kincaid, 2002; Valkenburg, 2007) blijkt dat kinderen zich niet alleen identificeren met personen uit hun directe omgeving, maar dat ze zich ook doen met personen en personages op de televisie. Dit onderwerp zal centraal staan in deze scriptie.

Hoffner (1996) geeft aan dat wanneer een kind zich identificeert met een televisiepersonage, er voornamelijk wensidentificatie plaatsvindt. Het kind heeft op dit moment de wens te zijn zoals het televisiepersonage uit het televisieprogramma. Deze identificatie vindt voornamelijk na het kijken van het programma plaats en wordt daarom ook wel langetermijn-identificatie genoemd. Hoffner (1996) heeft onderzocht welke kenmerken van personages leiden tot wensidentificatie bij kinderen. De kinderen uit dit onderzoek identificeerden zich het vaakst met personages met de volgende bepalende eigenschappen: aantrekkelijkheid, humor, intelligentie, fysieke kracht en sociaal gedrag. Uit onderzoek (Hoffner, 1996, Hoffner & Buchanan, 2005) blijkt dat deze vijf kenmerken het vaakst leiden tot identificatie met een televisiepersonage. Daarom worden deze vijf kenmerken in dit onderzoek de bepalende kenmerken genoemd. Hoffner (1996) heeft de identificatie met televisiepersonages van kinderen tussen de zeven en twaalf jaar onderzocht door de kinderen zelf hun favoriete personage aan te laten wijzen en vervolgens te kijken naar de kenmerken die typerend waren voor dat televisiepersonage. Naast de

kenmerken van het televisiepersonage, zal in dit onderzoek worden gekeken of de kenmerken van de televisiekijker ook een rol spelen in de keuze voor het personage waar kinderen zich mee identificeren. Er zal gekeken worden naar de invloed van demografische kenmerken (woonomgeving), geslacht en etniciteit. De volgende probleemstelling staat daarom centraal in dit onderzoek:

“Welke factoren naast de kenmerken van een televisiepersonage spelen een rol bij de identificatie met dramapersonage van kinderen tussen de zeven en twaalf jaar?”

Hoffner (1996) heeft al vast gesteld dat persoonskenmerken van dramapersonages belangrijk zijn wil een kind zich met een personage identificeren. De persoonskenmerken van televisiepersonages waar kinderen zich mee identificeren worden dus niet opnieuw onderzocht. In dit onderzoek is er gekozen om deze vijf bepalende kenmerken te analyseren bij tien – voor de kinderen bekende – dramapersonages. Maar naast de kenmerken van de televisiepersonages wordt er gekeken naar kenmerken van de televisiekijker zoals geslacht, etniciteit en woonomgeving. De keuze voor dramapersonages komt voort uit het feit dat uit onderzoek blijkt dat kinderen zich het vaakst met deze personages identificeren vanwege het realistische aspect en dat er met deze personages ook het vaakst wensidentificatie plaatsvindt (Cohen, 2001, Hoffner & Buchanan, 2005). De tien personages zijn gekozen aan de hand van de dramaserie waarin ze alle tien een hoofdrol hebben. Er is specifiek gekozen voor de serie SpangaS omdat dit programma eigenschappen bezit waardoor er snel wensidentificatie zou kunnen optreden bij kinderen. Gedurende het programma worden er sociaal-maatschappelijke thema's aangekaart, de verhouding tussen jongens en meisjes in de cast is gelijk, het is een multiculturele cast, het betreft een dramaserie met voor de kinderen herkenbare situaties en de serie is dagelijks te zien op de televisie. Doordat het programma deze eigenschappen bezit zou er identificatie op de langere termijn kunnen optreden bij kinderen.

Om de bepalende kenmerken bij de tien personages vast stellen, worden in dit onderzoek vijftig afleveringen uit vijftig verschillende scènes geanalyseerd. Er is hier dus alleen gekeken naar de vijf bepalende eigenschappen die het vaakst tot wensidentificatie bij kinderen leiden (Hoffner, 1996). Deze vijf kenmerken zullen worden onderzocht aan de hand van een inhoudsanalyse. Maar daarnaast zal er ook gekeken worden binnen de onderzoeksgroep

kinderen tussen de zeven en twaalf jaar welke personages de kinderen het grappigst, slimst, aardigst, aantrekkelijkst en sterkst vonden. Bij deze onderzoeksgroep is ook gekeken met welke personages uit deze dramaserie ze zich identificeren. Uiteindelijk zijn er verbanden gelegd tussen de personages waar de kinderen zich mee identificeren en hun bepalende kenmerk en de drie factoren geslacht, etniciteit en woonomgeving.

Uit de resultaten van de online survey blijkt dat kinderen zich het vaakst identificeerden met personages van hetzelfde geslacht. Dus geslacht speelt een belangrijke factor wil een kind zich identificeren met een personage. De vrouwelijke respondenten identificeerden zich het vaakst met de personages met de bepalende eigenschap aantrekkelijkheid. Mannelijke respondenten identificeerden zich het vaakst met personages die beschikken over humor en fysieke kracht. Hieruit kan geconcludeerd worden dat meisjes en jongens andere persoonskenmerken interessant vinden aan een personage. De totale groep respondenten met Nederlandse ouders, identificeerden deze zich het vaakst met de personages die er Nederlands uitzagen. De totale groep allochtone respondenten identificeerden zich vaker met drie van de vijf allochtone personages. De respondenten die opgroeiden in een stad identificeerden zich vaker met de allochtone personages dan de kinderen die opgroeiden in een dorp. Andersom was dit ook het geval, dat wil zeggen dat respondenten uit het dorp zich vaker met de Nederlandse personages identificeerden.

Er kan worden geconcludeerd dat de factor geslacht een grote rol speelt wanneer een kind zich met een televisiepersonage identificeert. In dit onderzoek zijn er geen hele duidelijke resultaten weer te geven over de factoren woonomgeving en etniciteit, maar toch kan worden gezegd dat deze factoren een kleine rol spelen wanneer een kind zich identificeert met een televisiepersonage. Dit heeft voornamelijk te maken met het feit dat het kind zich spiegelt aan personen die lijken op de personen uit de omgeving waarin ze opgroeien. Vervolgonderzoek is van belang, omdat er meer personages geanalyseerd moeten worden om een duidelijk beeld te schetsen van de invloed van de factoren woonomgeving en etniciteit. Maar met dit onderzoek is de basis voor dit vervolgonderzoek gelegd.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting.....	3
Hoofdstuk 1 - Inleiding	7
1.1 - Relevantie	10
Hoofdstuk 2 - Televisie en identiteit	12
Hoofdstuk 3 - Kinderen en Televisie	15
Hoofdstuk 4 - Identificatie	17
Hoofdstuk 5 - Gender, etniciteit en woonomgeving	22
5.1 - Gender	22
5.2 - Etniciteit.....	25
5.3 - Woonomgeving.....	27
Hoofdstuk 6 – Probleemstelling	29
Hoofdstuk 7 - Hypothesen	33
Hoofdstuk 8 - Methode	35
8.1 - Personageanalyse	36
8.2 – Survey	39
Hoofdstuk 9 – Resultaten	43
9.1 - Resultaten bepalende kenmerken.....	48
9.1.1 - Aantrekkelijkheid (uiterlijk)	46
9.1.2 - Humor	48
9.1.3 - Intelligentie	50
9.1.4 - Fysieke Kracht.....	53
9.1.5 - Sociaal Gedrag	54
9.1.6 Etniciteit.....	55
9.1.7 Overzicht resultaten bepalende kenmerken.....	61
9.2 - Resultaten survey per factor	57
9.2.1 - Gender	58
9.2.2 - Etniciteit.....	62
Hoofdstuk 10 - Conclusie	71
Literatuur.....	75
Bijlage 1 algemene kenmerken online survey	79
Bijlage 2 Personageanalyse	81
Bijlage 3 Overzicht Gender-Etniciteit-Woonomgeving	86
Bijlage 4 Survey	110

Hoofdstuk 1 – Inleiding

“Soms weet ik niet wat ik voel, wat ik wil, wie ik ben. Hoor ik er wel helemaal bij? Toch wil ik niet veranderen, respecteer altijd een ander. Samen zijn we sterker dan alleen. Allemaal zo anders maar toch een. Ik voel me vrij want SpangaS dat zijn wij!” (Titelsong Spangas, 2012)

Uit de eerste zin van bovenstaande titelsong blijkt al dat kinderen voortdurend op zoek zijn naar hun ‘eigen ik’ gedurende de periode dat ze opgroeien tot volwassen personen. Vanaf jongs af aan zijn kinderen bezig met de totstandkoming, het creëren en het vormen van hun eigen identiteit. De opvoeding van kinderen draagt hier aan bij, maar ook personen in de omgeving van kinderen hebben invloed op de ontwikkeling van hun identiteit. Kinderen spiegelen zich voortdurend aan opvoeders, leraren, vriendjes en vriendinnetjes die persoonseigenschappen bezitten die ze interessant vinden. Op deze manier wordt hun identiteit steeds verder gevormd.

In 2009 kijken kinderen tussen de acht en achttien jaar gemiddeld vier en een half uur per dag televisie (Rideout, Foehr & Roberts, 2010). We kunnen er dus niet meer omheen dat de televisie een grote rol is gaan spelen in het leven van een kind. Om deze reden wordt er tegenwoordig ook wel eens gezegd dat de televisie als opvoeder kan worden gezien (Nederlandse Programma Stichting, 2011). Men bedoelt hiermee dat kinderen leren van beelden op de televisie en dat de content die op televisie aangeboden wordt bijdraagt aan de ontwikkeling van een kind. Ook de identificatie met televisiepersonages speelt hierin een rol. Raessens (1996, zoals geciteerd in Frankenhuis, Van der Hagen & Smelik, 2007, p. 26) zegt zelfs dat kinderen hun identiteit tegenwoordig ‘bij elkaar zappen’. Frissen en De Mul (2000) geven aan dat de identiteit van kinderen voortdurend ‘under construction’ is door invloeden van buitenaf (bijvoorbeeld televisiecontent). Vooral door de komst van (nieuwe) media blijft deze identiteit vaker veranderen. Door de komst van deze media komen kinderen veel sneller in contact met andere personen en personages. Kinderen groeien op met de televisie, pikken dingen uit programma’s op en leren van programma’s op televisie.

Als er aan mensen wordt gevraagd waarom ze televisiekijken, zullen ze deze vraag vaak beantwoorden met 'ter ontspanning' of 'voor het vermaak'. Maar dit is dus niet de enige rol die dit mediaproduct heeft. In deze masterthesis zal de rol van de televisie zoals die hierboven beschreven staat centraal staan: de bijdrage aan de vorming van de identiteit van kinderen door middel van identificatie met televisiepersonages. Er is specifiek voor deze onderzoeksgroep gekozen omdat uit onderzoek (Cohen, 2001; Hoffner, 1996) blijkt dat kinderen zich het vaakst identificeren met televisiepersonages. De reden hiervoor is dat kinderen nog meer bezig zijn met de vorming van hun identiteit dan volwassen mensen en zich vaker identificeren met andere personen.

Personen en personages uit de media dragen bij aan de vorming van de identiteit van televisiekijkende kinderen door de manier waarop de personages met elkaar omgaan in het programma. Kinderen pikken dingen op uit bijvoorbeeld de manier waarop de personages met elkaar communiceren in het programma of hoe ze handelen in bepaalde situaties. De sociale opvattingen, normen en waarden die in een cultuur heersen worden op deze manier door de televisie voorgespiegeld, deze boodschappen worden vervolgens ontvangen door kinderen. Kinderen kunnen zich op deze manier in de personen en situaties verplaatsen en naarmate de kinderen de persoon of personage vaker op televisie zien, kunnen ze zich ook met de personen en personages gaan identificeren.

Naast het feit dat identificatie met een persoon of personage bijdraagt aan het creëren van de identiteit, geeft Fiske (1989) aan dat identificatie met televisiepersonages een van de belangrijkste bronnen van plezier is voor televisiekijkers. Door zich te identificeren met televisiepersonages kunnen televisiekijkers hun emoties en ervaringen als het ware delen. Er wordt meer plezier beleefd op het moment dat een kijker zich verbonden voelt met een persoon of personage op de televisie. De televisiekijker kan zich iets voorstellen bij de gedachten en gevoelens van de televisiepersonages, deze gedachten en gevoelens kunnen zelfs worden overgenomen door de televisiekijker (Emmelkamp, Van den Boom & Peeters, 1995).

Dat er televisiekijkers zich met televisiepersonages identificeren kan dus worden vastgesteld. In deze thesis zal er worden gekeken welke factoren een rol spelen wanneer iemand zich

met een persoon of personage identificeert. Er zal worden gekeken naar verschillende manieren van identificatie met televisie kijkers en of kenmerken van de televisiekijker een rol spelen in de keuze met welk personage je identificeert. Omdat er voorheen al onderzoek is uitgevoerd dat zich richtte op de kenmerken van de televisiepersonages zal er in dit onderzoek voornamelijk gekeken worden naar de kenmerken van de televisiekijker die eventueel een rol zouden kunnen spelen in identificatie met televisiepersonages. Het gaat hier om de factoren geslacht, etniciteit en woonomgeving. De volgende probleemstelling zal centraal staan in deze scriptie:

“Welke factoren naast de kenmerken van een televisiepersonage spelen een rol bij de identificatie van kinderen tussen de zeven en twaalf jaar met dramapersonages?”

De keuze voor dramapersonages komt voort uit de theorieën van Cohen (2001) en Hoffner en Buchanan (2005), waaruit blijkt dat kinderen van deze leeftijd zich het vaakst met deze personages identificeren. Dit heeft te maken met het realistische aspect van de serie waarin de personages voorkomen en vanwege de realistische gebeurtenissen die plaatsvinden in de dramaserie. In dit onderzoek streef ik ernaar om vanuit verschillende theorieën en onderzoeken grip te krijgen op het begrip identificatie. Daarna zal er worden gekeken naar de kenmerken van personages waarmee kinderen zich identificeren en of hierin verschil bestaat tussen jongens en meisjes. Maar ook of de kenmerken van de televisiekijker een rol spelen met welk personage een kind zich identificeert of niet. Daarom zal er naast de invloed van geslacht ook worden gekeken naar de invloed van woonomgeving en etniciteit op de identificatie met een dramapersonage, omdat deze factoren een grote rol spelen in de ontwikkeling van de identiteit bij kinderen.

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 zullen de bovenstaande begrippen uiteengezet worden. Door middel van vergelijkbare onderzoeken worden de begrippen niet alleen in bredere context geplaatst, maar de theorieën bieden ook de mogelijkheid om verwachtingen te scheppen voor dit onderzoek. In hoofdstuk 7 zullen deze verwachtingen worden geformuleerd in de vorm van hypothesen. Deze hypothesen zullen in de resultatenanalyse in hoofdstuk 9 worden getoetst aan de hand van de resultaten uit dit onderzoek. Hoe het onderzoek eruit zal komen te zien zal in hoofdstuk 7 worden toegelicht, waarin ook wordt

uitgelegd hoe de probleemstelling tot stand is gekomen. Allereerst zal er worden gekeken welke theorieën hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de probleemstelling. Vervolgens zal dit worden geconcretiseerd met een conceptueel model. In hoofdstuk 8 worden de methoden besproken die bij dit onderzoek van toepassing zijn: de kwantitatieve inhoudsanalyse aan de hand van 50 scènes uit 50 afleveringen (personageanalyse) en de online survey waaraan 165 kinderen tussen de zeven en twaalf jaar hebben meegewerkt. De resultaten uit de beide methoden zullen worden besproken in hoofdstuk 8. Aan het einde van dit onderzoek, in hoofdstuk 10, zal er een antwoord gegeven worden op de centrale vraag in deze thesis. In dit laatste hoofdstuk zullen tevens de beperkingen en punten voor vervolgonderzoek aangegeven worden.

1.1 - Relevantie

Veel onderzoek naar de manier waarop en de mate waarin kinderen zich identificeren met televisiepersonages is de afgelopen jaren al uitgevoerd (Cohen, 2001; Feilitzen & Linné, 1975; Hoffner, 1996; Hoffner & Buchanan, 2005; Kincaid, 2002; Valkenburg, 2007). Hoffner en Buchanan (2005) hebben hier ook naar gekeken en kwamen tot de conclusie dat er voornamelijk wensidentificatie plaatsvond op het moment dat een kind zich identificeerde met een televisiepersonage. Zij hebben dit onderzocht door te kijken naar de persoonskenmerken van televisiepersonages waarmee de kinderen zich identificeerden. Hoffner en Buchanan (2005) hebben voortgebouwd op het onderzoek van Hoffner (1996). Uit beide onderzoeken werd geconcludeerd dat de kenmerken van de personages een belangrijke rol spelen op het moment dat een kind zich identificeert met een televisiepersonage. Daarnaast heeft Hoffner (1996) gekeken naar de verschillen tussen de personages waar jongens zich mee identificeerden en de personages waar meisjes zich mee identificeerden. Beide onderzoeken zijn op kwalitatieve manier uitgevoerd, waarbij de kinderen uit de onderzoeksgroep zelf een favoriet televisiepersonage aan mochten wijzen.

In dit onderzoek zullen deze vijf kenmerken uit het onderzoek van Hoffner (1996) centraal staan. Alleen zal er gekozen worden om deze kenmerken te analyseren bij tien bekende dramapersonages door middel van een kwantitatieve inhoudsanalyse van vijftig scènes uit

vijftig afleveringen. Fiske en Hartley (2003) geven namelijk aan dat wat daadwerkelijk op televisie te zien is, eigenlijk uitgangspunt zou moeten zijn voor ieder televisie-onderzoek. De onderzoeksgroep van dit onderzoek moet daarom wel bekend zijn met de dramapersonages en hun persoonseigenschappen. Dus allereerst zal er gekeken worden welke kenmerken van de personages invloed hebben wanneer een kind zich identificeert met een televisiepersonage.

Daarbij zal er in dit onderzoek ook gekeken worden of de kenmerken van de televisiekijker een rol spelen in dit identificatieproces. Het gaat hier om de factoren geslacht, etniciteit en woonomgeving, factoren die een grote invloed hebben op de ontwikkeling van de identiteit bij kinderen. De wetenschappelijke relevantie van deze masterthesis is dat de bovenstaande onderzoeken uitgebreid zullen door de feitelijke kenmerken van bekende televisiepersonages op een kwantitatieve manier te onderzoeken. Daarbij zal het onderzoek bijdragen aan de wetenschap omdat er voor het eerst gekeken wordt of kenmerken van de televisiekijker (woonomgeving en etniciteit) invloed hebben op de identificatie met televisiepersonages.

Het huidige onderzoek is tevens van maatschappelijk en commercieel belang. Uit onderzoek blijkt dat wanneer er identificatie optreedt met een (of meerdere) televisiepersonage(s), een televisiekijker vaker naar het programma zal kijken waar het betreffende personage in voorkomt. Want wanneer een kijker zich identificeert met een personage, beleeft hij of zij meer plezier aan het kijken naar het programma wijzen onderzoeken van Emmelkamp et al. (2005) en Fiske (1989) uit. Wanneer bekend is welke factoren er een rol spelen bij de identificatie met televisiepersonages, kan hierop worden ingespeeld door televisiemakers. Bekend is al wel dat personages sterke karakters en opvallende persoonskenmerken dienen te hebben wil een televisiekijker er zich mee kunnen identificeren (Hoffner & Buchanan, 2005). Er zijn echter nog geen onderzoeksresultaten bekend over de invloed van etniciteit en woonomgeving op de wensidentificatie van kinderen.

Hoofdstuk 2 - Televisie en identiteit

Allereerst is het van belang om te kijken naar de manier waarop boodschappen worden doorgegeven door het medium televisie en hoe de kijker betekenis aan deze boodschappen geeft. Hall (1980) geeft aan dat het proces van een boodschap doorgeven bestaat uit vier fases: productie, circulatie, distributie/consumptie en reproductie. De ontvanger, in dit geval de televisiekijker, valt onder de term reproductie. Dit betekent dat de kijker kennelijk iets doet met de boodschap die via de media doorgegeven wordt. Het begin van het proces, de productie, ligt bij de mediabedrijven zelf. Deze mediabedrijven worden indirect al beïnvloed door een aantal aspecten zoals infrastructuur, assumpties van de ontvanger en ideologieën. Daarnaast willen de media ook graag dat iedereen zijn of haar eigen betekenis aan een boodschap kan geven. Dit proces wordt door Hall (1980) ook wel 'encoding' genoemd. In principe heeft de ontvanger, of in dit geval de televisiekijker, eigenlijk al invloed op de productie van een boodschap. Dit omdat mediabedrijven rekening houden met de assumpties van de ontvanger (Hall, 1980). Vervolgens geeft de ontvanger (televisiekijker) zelf weer betekenis aan de boodschap door middel van zijn of haar eigen assumpties, overtuigingen en achtergrond. De ontvangers kunnen in principe dus één boodschap allemaal anders interpreteren. Dit proces waarbij iedere ontvanger zijn of haar eigen betekenis uit de boodschap haalt, wordt door Hall (1980) ook wel 'decoding' genoemd.

Vanuit deze boodschappen kunnen er culturele en sociale waardepatronen worden afgelezen, welke bijdrage aan de vorming en de ontwikkeling van de identiteit van een persoon. Hoewel deze waardepatronen via de media erg realistisch kunnen lijken, verschillen deze wel degelijk met de culturele en sociale waardepatronen uit de 'echte wereld' (Fiske & Hartley, 2003, p.11). Volgens Fiske en Hartley (2003) representeert de televisie niet de werkelijkheid, maar is het een symbolische reflectie van de normen, waarden en relaties die binnen een cultuur heersen. De programmamakers en televisiekijkers delen discoursen, waardoor zij beiden hun eigen betekenis geven aan de media-inhoud. Verschillen tussen mannen en vrouwen en de verschillen tussen etniciteiten worden bijvoorbeeld duidelijk weergegeven op televisie.

Identiteit kan worden gezien als een dynamisch begrip, omdat de identiteit door middel van

diverse factoren gevormd en ontwikkeld wordt. Onderzoek van Frissen en de Mul (2000) wijst uit dat personen en beelden uit de media bij (kunnen) dragen aan de vorming en ontwikkeling van de identiteit van personen. Kinderen zijn het meest bezig met de vorming van hun identiteit, omdat zij nog aan het ontdekken zijn wie ze werkelijk zijn en hoe ze graag zouden willen zijn. Hierdoor wordt de identiteit steeds verder ontwikkeld. Dit doen zij onder andere door zich te spiegelen aan andere personen uit hun omgeving. Dit kunnen ouders, leraren, vriendjes en vriendinnetjes zijn, maar ook personen en personages uit de media. Kinderen nemen persoonskenmerken, eigenschappen, handelingen, normen en waarden van de personen en personages op televisie over, die interessant lijken. Doordat kinderen zich ook spiegelen aan deze personages, dragen zij ook bij aan de ontwikkeling van de identiteit van een kind (Frankenhuis et al., 2007).

Het vermogen om zich te kunnen identificeren met personen ontwikkelt zich bij kinderen al op vroege leeftijd. Zich kunnen identificeren met een iemand is zeer belangrijk voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van kinderen. Eigenlijk vanaf het moment dat een kind mee kan doen aan een spel waaraan meerdere personen deelnemen, kan het kind zichzelf verplaatsen in anderen. Op dat moment voert het kind namelijk een actie uit waarbij hij of zij kan indenken hoe een ander persoon hierop zou kunnen reageren. Het kind kan zich vanaf dat moment verplaatsen in een ander persoon, dit kan een persoon uit de directe omgeving zijn of een persoon of personage uit de media (Erikson, 1968, zoals geciteerd in Cohen, 2001).

Cohen (2001) geeft aan dat de emotionele horizon en sociale perspectieven worden verbreed op het moment dat een persoon zich identificeert met een persoon of personage van de televisie. Door zich te identificeren met personages uit de media experimenteren personen onbewust met de sociale werkelijkheid (Cohen, 2001). Deze identificatie kan ook sociale en psychologische consequenties hebben, wijst onderzoek van Boone en Lomore (2001) uit. Door zich te identificeren met een persoon maken individuen ook persoonlijke keuzes op het gebied van hun houding, waarden, activiteiten en persoonseigenschappen om uiteindelijk zo veel mogelijk op het personage te kunnen lijken. Daarnaast zou identificatie met andere personen tot specifiek gedrag van een persoon en zelfs bepaalde doelen in het leven kunnen leiden.

De massamedia verbinden personen continu, wat leidt tot een genetwerkte maatschappij. Frissen en de Mul (2000) geven aan dat door deze maatschappij personen zich alleen nog maar zien via de ander. Daarbij zijn kinderen tegenwoordig veel vrijer om keuzes te maken, wat de kinderen meer controle geeft over hun identiteit, maar waardoor hun identiteit ook continu blijft veranderen (Frankenhuis et al., 2007).

Kinderen kunnen zich dus identificeren met personen uit de media. Ze identificeren zich dan voornamelijk met personen die bepaalde persoons eigenschappen bezitten die interessant lijken voor de identiteit van het kind (Frankenhuis et al., 2007). Door zich te identificeren met personen en personages proberen kinderen ideeën over bepaalde zaken, houdingen, imago's en verschillende identiteiten uit. Vanuit deze beelden kijken ze naar zichzelf en naar andere kinderen. "Doe ik hetzelfde als dat meisje op televisie?" of "Lijk ik op die jongen uit die televisieserie?" vragen kinderen zichzelf af (Frankenhuis et al., 2007). Op deze manier dragen de media dus voor een deel bij aan het vormen van de identiteit van kinderen.

Hoofdstuk 3 - Kinderen en Televisie

Valkenburg (2002) geeft aan dat kinderen vanaf acht jaar al in staat zijn om te relativeren terwijl ze televisie kijken. Elk televisieproduct dat de aandacht krijgt van het kind wordt door de kinderen tot in de details bestudeerd. Rond deze leeftijd worden kinderen ook kritischer ten opzichte van televisieprogramma's, vooral over programma's waarin weinig actie of nieuwswaarde voorkomt. Vanaf acht jaar gaan de fantasieën van kinderen voornamelijk over realistische thema's (Valkenburg, 2002, p. 49). Gedurende deze periode wordt er steeds meer belangstelling ontwikkeld voor dingen die in de werkelijkheid (zouden kunnen) gebeuren. Kinderen zoeken deze 'realiteit' niet alleen in hun speelgoed maar ook in televisieprogramma's die ze graag kijken. Ze worden vanaf dit moment ook steeds kritischer over programma's die deze realiteitswaarde missen. Een voorbeeld is als een acteur op een ongeloofwaardige manier overkomt in een televisieserie. Valkenburg (2002) zegt dat hoewel kinderen steeds meer op zoek gaan naar informatie over de echte wereld, ze wel voorkeur blijven houden voor het dramatische conflict, komische escapisme en snelle actie in televisieprogramma's (p.49).

Naast het feit dat kinderen steeds meer realisme zoeken in hun voorkeurprogramma's, worden ook de sociale capaciteiten steeds verder ontwikkeld bij kinderen vanaf zeven jaar. Valkenburg (2002) geeft dan ook aan dat naarmate kinderen ouder worden, dit socio-cognitieve niveau van kinderen steeds vaker hun voorkeur voor een mediaproduct gaat bepalen. Met dit socio-cognitieve niveau wordt het begrijpen van andermans emoties, sociale perspectieven, relaties en gewoonten bedoeld (Flavell, Miller & Miller, 1993, zoals geciteerd in Valkenburg, 2002). Kinderen van deze leeftijd zijn steeds beter in staat om emoties van anderen te herkennen en te begrijpen. Ze gaan meer op hun eigen 'interne' informatie vertrouwen om deze emoties van anderen te kunnen begrijpen (Valkenburg, 2002, p.50).

Gedurende de basisschoolperiode ontwikkelen kinderen ook het vermogen om zich in anderen te verplaatsen steeds verder. Vanaf dit moment worden kinderen steeds beter in staat zich in het perspectief van een ander te verplaatsen. Hierdoor verandert ook het begrip

sociale relaties voor kinderen. Kinderen vanaf zeven jaar gaan steeds meer beseffen dat de interesse die hij of zij heeft een ander persoon niet hoeft te hebben. Vanaf deze leeftijd gaan ze daarom vaker op zoek naar vrienden en vriendinnen die psychologische gelijkenissen vertonen (Selman, 1980, zoals geciteerd in Valkenburg, 2002).

Kinderen ontwikkelen het vermogen om iets vanuit verschillende perspectieven te zien steeds verder naarmate ze ouder worden. Dit beïnvloedt de manier waarop kinderen met mensen uit hun werkelijke omgeving omgaan, maar ook hun voorkeur voor personages in mediaproducten. Kinderen tussen de acht en twaalf jaar zullen meer gaan genieten van televisiepersonages die dezelfde psychologische gelijkenissen tonen als het kind zelf. Waar kleuters meer op fysieke gelijkenissen met het televisiepersonage letten, zullen oudere kinderen meer letten op de psychologische en sociale aspecten van de televisiepersonages (Valkenburg, 2002).

Kinderen zijn dus in staat personages te observeren die fysiek en/of op het psychologische vlak op de kinderen zelf lijken. Dit geeft kinderen de gelegenheid om gebeurtenissen en situaties die het personage meemaakt te herkennen. Valkenburg (2002) geeft aan dat kinderen tussen de acht en twaalf jaar daarom het liefst naar televisiepersonages kijken die minstens van hun eigen leeftijd zijn, maar ze kijken nog liever naar tieners of volwassenen. Uit onderzoek van Sheldon en Loncar (1996, zoals geciteerd in Valkenburg, 2002) blijkt dat kinderen liever naar oudere televisiepersonages kijken omdat deze vaker verwickeld zijn in interessante en opwindende activiteiten. Daarnaast gaven de kinderen aan dat deze televisiepersonages vaak beter acteerden.

Hoofdstuk 4 - Identificatie

Identificatie is een complex begrip. Verschillende wetenschappers hebben zich al over dit begrip gebogen en geprobeerd het zo helder mogelijk te definiëren. Zo zegt Freud (1921, zoals geciteerd in Zillman, 1994, p.34) dat identificatie 'het overnemen van aantrekkelijke kenmerken, ideeën en houdingen van een ander persoon omvat'. Grodal (1999) beschrijft identificatie als een proces waarin een individu de volledige aandacht heeft voor een ander persoon. Bandura (2001, zoals geciteerd in Hoffner & Buchanan, 2005, p. 326) beschrijft identificatie als een 'psychological matching process', waarbij een persoon zijn of haar emoties aanpast aan die van een ander persoon. Cohen (2001) beschrijft identificatie als een proces waarin iemand zich zo inleeft in een ander persoon, waardoor het lijkt dat de gebeurtenissen en situaties die dat andere persoon overkomen diegene ook zelf overkomen. Daarnaast neemt de persoon gevoelens en kenmerken van de ander over. Zillman (1994) geeft de overkoepelende definitie door te zeggen dat identificatie een band of een connectie tussen twee personen omvat. De ene persoon observeert de houding, eigenschappen en het gedrag van de andere persoon en projecteert deze op zichzelf. Als deze interessant blijken te zijn voor de persoon neemt hij of zij de houding, de eigenschappen en/of het gedrag van de geobserveerde persoon over. Hiermee breidt een persoon dus bewust of onbewust zijn of haar eigen identiteit uit (Feilitzen & Linné, 1975).

Uit onderzoek blijkt dat mensen zich ook identificeren met personen en personages van televisie. Hoffner (1996) en Hoffner en Buchanan (2005) geven aan dat ook kinderen zich identificeren met televisiepersonages. Cohen (2001) zegt kinderen zich vaker identificeren met televisiepersonages dan volwassenen. Kinderen zijn namelijk nog voortdurend bezig met de vorming en de ontwikkeling van hun identiteit, meer dan volwassenen. Vooral jonge kinderen kunnen sterk worden beïnvloed door televisiepersonages, gezien het feit dat zij steeds verschillende rollen uitproberen om te kijken wat bij hun identiteit past. Identificatie met televisiepersonages heeft vaak een langetermijn-effect, omdat dit er ook voor zorgt dat televisiekijkers meer plezier beleven op het moment dat ze naar een televisieprogramma kijken waarin een personage voorkomt waarmee ze zich identificeren (Fiske, 1998). Wanneer een kind zich identificeert met een televisiepersonage, kunnen ze hun gevoelens en emoties

delen wat uiteindelijk meer plezier oplevert tijdens het televisiekijken.

De manier waarop de personages in de serie neergezet worden is van belang wil een televisiekijker zich identificeren met een televisiepersonage. Uit onderzoek van Hoffner en Cantor (1991) blijkt dat televisiekijkers op dezelfde manier naar televisiepersonages kijken als naar personen uit hun sociale omgeving. Om deze reden is er door programmamakers goed nagedacht over de samenstelling van de cast. Televisiemakers willen namelijk graag dat televisiekijkers zich identificeren met een (of meerdere) personage(s), omdat er dan vaker naar het programma wordt gekeken (Fiske, 1998). De mening van andere personages over een bepaald personage in een televisieprogramma is ook van belang wil een kijker zich met een personage identificeren. Televisiepersonages worden in een programma altijd in een bepaalde context geplaatst, welke van belang is op het moment dat de televisiekijker een mening over het personage creëert.

Cohen (2001) en Hoffner en Buchanan (2005) geven aan dat een televisiekijker zich het vaakst identificeert met personage uit een dramaserie. Deze personages komen namelijk realistisch over en maken gebeurtenissen mee die herkenbaar zijn voor de televisiekijker. Smith (1995) geeft aan dat er bij het kijken van een televisieprogramma eigenlijk altijd wel sprake is van identificatie met een of meerdere televisiepersonages. Hij maakt hierbij onderscheid tussen empathie en sympathie hebben voor het personage. Wanneer een kijker empathie heeft voor een televisiepersonage leeft de kijker zo mee met het personage waardoor de kijker zich automatisch in het personage verplaatst. Wanneer een televisiekijker empathie heeft voor een personage, kan de kijker persoonseigenschappen van dit bepaalde personage overnemen. Ook kan een televisiekijker sympathie voor een televisiepersonage hebben, op dat moment is de relatie tussen persoon en televisiepersonage veel indirecter. De televisiekijker begrijpt het personage wel en leeft ook mee met het personage, maar identificeert zich er niet direct mee. Een concept wat hierbij aansluit is parasociale interactie (Hoffner, 1996). Wanneer er parasociale interactie optreedt tussen de televisiekijker en het televisiepersonage is er geen sprake van identificatie. Er ontstaat min of meer een intieme relatie tussen de kijker en het personage, de kijker krijgt hierbij het gevoel dat hij of zij het personage ook daadwerkelijk kent. Het televisiepersonage voelt voor de kijker als een goede buur of een vriend, maar de kijker identificeert zich er niet

mee. Parasociale interactie tussen televisiekijker en personage bevordert ook het kijken naar een betreffende programma en zorgt daarbij ook voor een sociale en emotionele bevrediging bij de kijkers (Hoffner, 1996).

De televisiekijker identificeert zich met het televisiepersonage op het moment dat er een gevoel van verwantschap ontstaat tussen kijker en personage, maar ook wanneer de kijker gelijkenissen aantreft tussen zichzelf en het personage. Soms maakt een personage gebeurtenissen mee die de kijker bekend voorkomt, ook dan identificeert een kijker zich sneller met een personage. Hierdoor kan de kijker bepaalde gevoelens of gedachtes overnemen omdat hij of zij eens in dezelfde situatie heeft verkeerd. Deze vorm van identificatie wordt ook wel similariteitsidentificatie genoemd (Schoenmakers, 1998).

Wanneer de kijker op het televisiepersonage wil lijken en deze ook wil imiteren vindt er een andere vorm van identificatie plaats. Deze vorm van identificatie omvat het proces van identificeren dat ook na het kijken voortduurt. Dit wordt ook wel 'long-term identification' genoemd, identificatie met een langetermijn-effect (Hoffner & Buchanan, 2005, p. 327). Wanneer deze vorm van identificatie optreedt, heeft de kijker de wens om zo te zijn als het personage op de televisie. Een kijker kan zich op dat moment ook gaan gedragen als het televisiepersonage (Schoenmakers, 1998). Hoffner (1996) en Hoffner en Buchanan (2005) noemen deze vorm van identificatie 'wishful identification', ook wel wensidentificatie genoemd. Valkenburg (2007) geeft dat dat deze vorm van identificatie het vaakst bij kinderen optreedt. Kinderen zijn vaak op zoek naar hun identiteit, die steeds weer verandert. Ze worstelen vaak met dagelijkse problemen waarvan ze niet direct weten hoe ze deze op moeten lossen. Kinderen nemen televisiepersonages vaak als voorbeeld om te kijken hoe ze deze problemen zouden kunnen oplossen. Identificatie met televisiepersonages geeft kinderen de gelegenheid zich machtig en sterk te voelen in een periode waarin ze op zoek zijn naar hun identiteit.

Wensidentificatie treedt op als de televisiekijker op het televisiepersonage wil lijken, maar ook als de televisiekijker gelijkenissen aantreft tussen het televisiepersonage en zichzelf. Daarnaast kan er ook wensidentificatie plaatsvinden met personages die juist helemaal niet op de televisiekijker lijken, omdat deze personages talentvoller, succesvoller of gezonder zijn

dan de televisiekijker. Maar een televisiekijker moet wel altijd enige gelijkenissen van zichzelf in het televisiepersonage aantreffen wil er wensidentificatie optreden. Een televisiekijker zoekt vooral naar gelijkenissen tussen het geslacht, de leeftijd en de etniciteit van het televisiepersonage (Hoffner & Buchanan, 2005). Hoffner (1996) heeft bijvoorbeeld onderzocht dat televisiekijkers zich voornamelijk identificeren met personages van hetzelfde geslacht. Austin, Roberts en Nass (1990) ondervonden dat er vaker wensidentificatie plaatsvindt tussen een persoon en een televisiepersonage met dezelfde etniciteit. Maar ook wordt er gekeken naar diepere gelijkenissen zoals het gedrag en persoonlijkheid van een personage en de gebeurtenissen die een personage meemaakt of meegemaakt heeft (Feilitzen & Linné, 1975).

Hoffner (1996) en Hoffner en Buchanan (2005) hebben onderzoek gedaan naar wensidentificatie. Zij hebben geconcludeerd dat de persoonskenmerken van de personages een grote rol spelen wanneer een kind zich met een televisiepersonage identificeert. Door middel van kwalitatief onderzoek hebben zij gekeken met welke personages kinderen zich identificeren en is er geanalyseerd welke persoonseigenschappen kinderen belangrijk vonden in een televisiepersonage. De volgende kenmerken leidden in het onderzoek van Hoffner (1996) het vaakst tot wensidentificatie: aantrekkelijkheid, (fysieke) kracht, humor, intelligentie en sociaal gedrag. Deze vijf kenmerken zullen in dit onderzoek de bepalende kenmerken worden genoemd, omdat deze kenmerken het vaakst leidden tot wensidentificatie in het onderzoek van Hoffner (1996). En deze kenmerken 'bepalen' dus in principe of een kind zich wel of niet met het televisiepersonage identificeert.

Wensidentificatie vindt plaats op de langere termijn. Kinderen kijken naar bepaalde televisieprogramma's en hebben na het kijken van het programma de wens zo te zijn als een of meerdere televisiepersonages uit het televisieprogramma. Personages in kinderseries hebben vaak ook specifieke persoonseigenschappen die sterk naar voren komen in de serie. Doordat deze karakters zo duidelijk weergegeven worden, kunnen kinderen zich snel inleven in het personage met hetzelfde karakter als de kinderen (Hoffner, 1996). De persoonseigenschappen van de personages kunnen door middel van identificatie geprojecteerd worden op een persoon. Vooral kinderen zijn hier gevoelig voor, of dit nu negatieve of positieve karaktereigenschappen zijn (Kincaid, 2002). Hiermee wordt bedoeld

dat bijvoorbeeld aantrekkelijkheid maar ook agressiviteit ervoor kunnen zorgen dat een kind zich identificeert met een televisiepersonage.

In dit onderzoek zal de vorm wensidentificatie centraal staan. Deze vorm van identificatie vindt meestal plaats bij kinderen met dezelfde leeftijd als de kinderen uit de onderzoeksgroep van deze thesis. Daarnaast treedt er het vaakst wensidentificatie op met dramapersonages. Gezien het feit dat Hoffner (1996) en Hoffner en Buchanan (2005) al onderzocht hebben dat persoonskenmerken van televisiepersonages een rol spelen of het kind zich wel of niet met het televisiepersonage identificeert, zullen deze vijf bepalende kenmerken ook als leidraad dienen in dit onderzoek.

Hoofdstuk 5 - Gender, etniciteit en woonomgeving

Uit de theorieën die hierboven besproken zijn blijkt dat personen zich met televisiepersonages (kunnen) identificeren. Hierbij zijn de persoonskenmerken van het televisiepersonage van belang, maar ook de gebeurtenissen die een personage overkomt tijdens de het programma. Televisiekijkers identificeren zich met bepaalde televisiepersonages op het moment dat hij of zij handelingen uitvoert, persoonskenmerken bezit of gebeurtenissen meemaakt die bekend voorkomen voor de televisiekijker. Maar spelen factoren van de televisiekijker ook een rol in de keuze voor het personage waar een televisiekijker zich mee identificeert? In dit hoofdstuk zal er worden gekeken naar de invloeden van factoren die ook een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van de identiteit van kinderen zoals gender, etniciteit en woonomgeving. Uiteindelijk zal worden onderzocht of deze drie factoren ook invloed hebben op de personages waar kinderen zich mee identificeren.

5.1 - Gender

Vanaf de basisschoolperiode zijn kinderen bewust van de stereotiepe geslachtsrollen in televisieprogramma's. Op dat moment zijn er nog grote verschillen tussen de jongens en meisjes wat betreft de voorkeur voor een televisieprogramma. Jongens tussen de zeven en twaalf jaar hebben een sterke voorkeur voor actie en geweld in een televisieprogramma. Ze kijken vaker dan meisjes naar cartoons, sportprogramma's en programma's waar actie en avontuur in voorkomt. Daarbij kijken jongens vaker naar programma's voor volwassenen, omdat ze dit als heldhaftig ervaren. Meisjes worden eerder bang van deze programma's (Valkenburg, 2007). Dramaseries worden door zowel jongens als meisjes vaak bekeken, vanwege het realistische aspect en herkenbaarheid in de series. Jongens kijken echter op een andere manier naar programma's op de televisie dan meisjes. Waar meisjes zich meer betrokken voelen bij de sociaal-maatschappelijke thema's die aan bod komen, kijken jongens meer naar de materialistische zaken die in de programma's voorkomen (Sandvoss, 2005). Jongens voelen zich minder betrokken bij de personen en personages uit een televisieprogramma dan meisjes (Hills, 2002). Meisjes houden meer van realistisch drama en

van verhaallijnen waarbinnen relaties tussen personages kunnen ontwikkelen. Ook kijken meisjes vaker naar televisieprogramma's met acteurs en actrices die ze al kennen uit de media. Ze zoeken ook vaker informatie op over televisiepersonages. Lastig is wel om daadwerkelijk het verschil tussen jongens en meisjes aan te geven wat betreft televisie kijken en de interpretatie van televisieprogramma's en televisiepersonages. Bovenstaande trends zijn wel geconstateerd in diverse televisieonderzoeken naar de interpretatie van televisieprogramma's door kinderen, maar binnen de leeftijds- en seksegroepen kunnen kinderen per individu nog sterk verschillen (Valkenburg, 2007).

Onderzoek wijst uit dat er ook verschil bestaat als er wordt gekeken naar de televisiepersonages waar jongens en meisjes zich mee identificeren. Hoffner (1996) heeft onderzoek gedaan naar dit verschil. Uit dit onderzoek bleek dat kinderen zich voornamelijk identificeren met personages van hetzelfde geslacht. Hoewel het ook wel eens voor kwam dat kinderen zich identificeerden met personages van het andere geslacht. Uit het onderzoek van Hoffner (1996) bleek dat meisjes zich vaker met mannelijke personages identificeerden dan jongens met vrouwelijke personages. Hoewel uit het latere onderzoek van Hoffner en Buchanan (2005) juist bleek dat jongens zich eerder met vrouwelijke personages identificeerden dan andersom. Een vaste trend hierin is dus nog niet geconstateerd.

Hoffner (1996) concludeerde dat de persoonskenmerken van een personage erg belangrijk zijn wil een kind zich met een televisiepersonage identificeren. Zoals eerder in het in eerdere hoofdstukken ook al vermeld is, gaf Hoffner (1996) aan dat er vijf persoonskenmerken zijn die het vaakst leiden tot wensidentificatie. Er bestonden echter wel grote verschillen als er gekeken werd naar de verschillen in de persoonseigenschappen die jongens en meisjes interessant vonden aan een televisiepersonage. Meisjes identificeerden zich voornamelijk met personages met het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid. Jongens vonden de persoonskenmerken fysieke kracht en sociaal gedrag belangrijker in een personage en identificeerden zich voornamelijk met personages met deze bepalende kenmerken.

Beide groepen identificeerden zich het minst vaak met personages met het bepalende kenmerk humor (Hoffner, 1996). Uit het onderzoek van Hoffner en Buchanan (2005) bleek

ook nog een ander opvallend verschijnsel. De mannelijke respondenten wezen het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid (qua uiterlijk) eerder toe aan een vrouwelijk personage dan aan een mannelijk personage. Bij de vrouwelijke respondenten was hierin geen verschil te zien, de ene keer vonden zij een mannelijk personage aantrekkelijker qua uiterlijk en de andere keer een vrouwelijk personage. Verder bleek uit dit onderzoek dat de mannelijke personages over het algemeen door beide geslachten als humoristischer werden ervaren dan vrouwelijke personages.

5.2 - Etniciteit

Naast gender is ook etniciteit een belangrijke factor in de ontwikkeling en de vorming van de identiteit van kinderen. In Nederland is er sprake van een multiculturele samenleving. De website van het Centraal Bureau voor de Statistiek vermeldt dat bij haar laatste telling in januari 2011 bijna 3,5 miljoen van de toenmalige 16,5 miljoen inwoners van Nederland niet van Nederlandse afkomst was. Deze 3,5 miljoen inwoners behoren tot de groep 'allochtonen'. Met allochtoon wordt een persoon bedoeld waarvan in ieder geval één ouder in het buitenland geboren is, ongeacht het land waar men zelf geboren is.¹ De website van Mira Media geeft aan dat de media zich aan deze multiculturele samenleving aanpassen, waardoor er ook steeds meer verschillende culturen in de media worden afgespiegeld. Door de groei van de multiculturele samenleving, ontwikkelt er zich ook een steeds meer uitgebreide multiculturele programmering op de televisie. Deze multiculturele programmering weerspiegelt de culturele diversiteit van de samenleving met als doel dat zoveel mogelijk programma's toegankelijk zijn voor een breed publiek. De verschillende aspecten uit de multiculturele samenleving moeten als vanzelfsprekend geïntegreerd zijn in het programma.²

De media spelen in op deze multiculturele samenleving, door programma's te maken die toegankelijk zijn voor een breed publiek. Hall (2007) geeft wel aan dat er voornamelijk stereotypen van deze culturen gepresenteerd worden door de verschillende media. Shahid

¹ www.cbs.nl

² www.miramedia.nl

(2005) geeft in zijn onderzoek ook aan dat in de Nederlandse mediapersonages van een andere etniciteit als stereotypen worden gepresenteerd. Hiermee wordt bedoeld dat personages van een andere etniciteit in de media kenmerken opgelegd krijgen die specifiek zijn voor hun specifieke culturele achtergrond. Een voorbeeld is dat een Turks meisje vaak een hoofddoek draagt in een televisieprogramma, zodat haar etniciteit duidelijk te herkennen is (Hall, 2007).

De Bruin (2003, zoals geciteerd in Shahid, 2005) geeft aan dat de etniciteit van televisiepersonages op de Nederlandse televisie op drie manieren weergegeven kan worden: als een 'lege etniciteit', een 'volle etniciteit' en 'diverse etniciteit' (p.336). Als de etniciteit 'leeg' wordt gelaten, worden allochtone personages gelijkgesteld aan blanke personages op de televisie. Bij de invulling van een 'volle' etniciteit, wordt het personage in een verhaallijn geplaatst waarbij religie, culturele gewoontes, huidskleur of taal een rol spelen. De allochtonen in het programma worden dan in verband gebracht met vreemde gewoontes en tradities zoals het dragen van een hoofddoek en strakke familieverhoudingen of een uithuwelijking. Er is sprake van een 'diverse etniciteit' wanneer een allochtoon personage wordt afgebeeld als een persoon die creatief en zelfbewust omgaat met verschillende culturen. De personages hebben hierbij invloed op de invulling van hun eigen etniciteit (De Bruin, zoals geciteerd in Shahid, 2005). Uit het Kijkerspanel Nederlands Televisiedrama 2004 van Mira Media, waarin onderzoek gedaan is naar het multiculturele gehalte van Nederlandse televisieprogramma's, bleek dat 28 van de 30 onderzochte allochtone personages uit dramaserieën op de Nederlandse televisie een 'lege' etniciteit hadden. Bij deze personages werd de kijker alleen door middel van de huidskleur geïnformeerd over de etniciteit. Bij enkel twee personages uit dit onderzoek werd de etniciteit expliciet genoemd in het programma. Toch wordt een dramaserie als realistischer gezien als er allochtone personages in voorkomen, ook al weerspiegelt de serie alleen personages met een 'lege' etniciteit. Uit dit onderzoek bleek ook dat in geen van de onderzochte series de etniciteit van een persoon een probleem was voor zowel de andere personages als de televisiekijker. De allochtone en autochtone personages gingen gelijkwaardig met elkaar om in de Nederlandse televisieprogramma's.³

³ www.miramedia.nl

Er kan dus geconstateerd worden dat er in Nederland een multiculturele programmering tot stand is gekomen en dat er verschillende etniciteiten op televisie worden weergegeven.

Gillespie (1995) geeft aan dat personen steeds makkelijker de etnische waarden en normen van personen van een andere etniciteit mee kunnen krijgen via de media (p.12).

Maar volgens Van Dijk (2000) weerspiegelt de Westerse media een bepaald beeld van etnische groepen. Zij zegt dat de Westerse media een 'wij-zij-beeld' creëren. De 'wij-groep' wordt hier als positief bestempeld en de 'zij-groep' als negatief. Dit blijkt ook uit het onderzoek van het Kijkerspanel Nederlands Televisiedrama 2004 waarin 28 van de 30 personages een 'lege etniciteit' in het programma hadden.

Om te kijken hoe de etniciteit invloed kan hebben op de ontwikkeling en vorming van de identiteit van kinderen zullen hieronder een aantal onderzoeken besproken worden met betrekking tot de invloed van de etniciteit op een kind. De samenleving waarin een kind opgroeit, heeft een grote invloed op de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Hoewel de maatschappij tegenwoordig erg open is in keuzevrijheid, spelen cultuur en afkomst nog altijd een belangrijke factor in de vorming van de identiteit (Frankenhuis et al., 2007). De etniciteit van een persoon maakt deel uit van de identiteit van die persoon. Frankenhuis et al. (2000) noemen de etniciteit van een persoon ook wel de sociaal-culturele identiteit. Ze geven aan dat de etniciteit door kinderen al vroeg kan worden waargenomen. Kinderen herkennen gelijkenissen in gezichtskenmerken, huidskleur, waarden, normen en culturele aspecten om zich heen. De vaardigheid om te kunnen onderscheiden tot welke etniciteit je behoort wordt al op vroege leeftijd ontwikkeld. Kinderen tussen de drie en vijf jaar kunnen al onderscheiden tot welke culturele groep zij behoren (Ocampo, Bernal, Knight, 1993, zoals geciteerd in Kowalski, 2007). Bij kinderen tussen de zeven en tien jaar (tijdens de schoolperiode) ligt hier een keerpunt, omdat de omgeving op dat moment complexer wordt. Kinderen hebben hier niet meer alleen te maken met de omgeving van hun ouders, maar ze krijgen ook een eigen sociale leven. In deze nieuwe sociale omgeving krijgen ze ook te maken met andere culturele groepen. Dit kan leiden tot het ontwikkelen van nieuwe sociale rollen en een nieuwe sociaal-culturele identiteit (Ocampo et al., 1993, zoals geciteerd in Kowalski, 2007).

Maar houden kinderen ook bewust of onbewust rekening met hun etniciteit wanneer zij zich identificeren met een televisiepersonage? Hoffner en Buchanan (2005) geven aan dat de meeste respondenten zich over het algemeen vaker identificeerden met een personage met dezelfde etniciteit. Wel gaven de auteurs aan dat blanke respondenten zich vaker identificeerden met een blank personage (97.7% van de mannelijke respondenten en 99.4% van de vrouwelijke respondenten), dan donkere respondenten met donkere personages (66.7% van de mannelijke respondenten en 54.2% van de vrouwelijke respondenten).

Onderzoek van Verkuyten (2004) wijst ook uit dat kinderen met een donkere huidskleur vaker ambivalent zijn aan hun etniciteit en zich daarom vaker identificeerden met blanke personages dan blanke kinderen met donkere personages. Dates (1980) geeft aan dat mensen een voorkeur hebben voor programma's waar personen of personages met dezelfde etniciteit in voorkomen. Ze geeft als voorbeeld dat een persoon met een donkere huidskleur vaker naar een talkshow kijkt waarin donkere personen voorkomen. Programma's met een 'general audience' (gemengd publiek) worden door iedereen evenveel bekeken. Uit dit onderzoek blijkt ook dat personen met een donkere huidskleur zich vaker met donkere personen in de media identificeren en personen met een blanke huid identificeerden zich voornamelijk met blanke personen uit de media (p.554).

5.3 – Woonomgeving

Naast gender en etniciteit zal ook gekeken worden of de factor woonomgeving invloed heeft op de identificatie met een dramapersonage. Eerder in dit hoofdstuk is besproken dat er in Nederland sprake is van een multiculturele samenleving. Volgens de website van het CBS woont het merendeel van de allochtone inwoners van Nederland in de grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den-Haag en Utrecht). In bijvoorbeeld Rotterdam is de helft van de kinderen allochtoon (CBS, 2012).⁴

Kuipers en De Kloet (2009) geven aan dat men zich door de globalisering van mediaproducten tegenwoordig niet sterk meer verbonden voelt met een ruimtelijke plaats. Doordat veel internationale invloeden via de media onze huiskamer binnenkomen, krijgt

⁴ www.cbs.nl

men eerder het gevoel wereldburger dan Nederlander te zijn. Dit wordt ook wel kosmopolitisme genoemd. Maar dit gevoel is anders bij kinderen. Kinderen krijgen via de media wel internationale invloeden mee, maar brengen het grootste gedeelte van hun tijd door in een beperkt aantal omgevingen en hebben daarom vaak een minder goed beeld van de rest van de wereld dan volwassen personen (De Visscher, 2008). Kinderen hebben hun grenzen nog niet kunnen verleggen. Ze brengen de dag voornamelijk door in huis, in de buurt en op school. Of een kind in een dorp of stad woont, kan daarom van belang zijn als gekeken wordt naar de ontwikkeling en de vorming van de identiteit. De Visscher (2008) zegt dat de woonomgeving van een persoon samenhangt met de sociale status, reputatie en de ruimtelijke en sociale kenmerken van een ruimere omgeving (wijk, dorp, stad) waarin een persoon zich bevindt (p.8). Mensen geven een betekenis aan deze ruimtelijke omgeving en ontlener er een bepaalde sociale positie aan. Ook passen ze hun identiteit aan op hun woonomgeving. Op deze manier krijgt de woonomgeving een symbolische waarde (Reinders 2007, zoals geciteerd in De Visscher 2008, p.8). De woonomgeving bepaalt de leefwereld van het kind, maar ook de mogelijkheden en beperkingen van een kind. Daarnaast beïnvloedt de woonomgeving het mens-en maatschappijbeeld van kinderen (De Visscher, 2008).

Onderzoeken van Musterd en Ostendorf (2003) en Fleury-Bahi, Felonneau en Marchand (2008) (zoals geciteerd in Roet & Mulder, 2010) geven ook aan dat de woonomgeving vandaag de dag nog altijd een belangrijke rol speelt. Zij geven aan dat mensen zich betrokken voelen bij hun woonomgeving en zich er ook mee identificeren. Van der Zwaard (2005) en Permentier en Bolt (2006) (zoals geciteerd in Roet & Mulder, 2010, p. 338) geven aan dat in Nederland mensen uit dezelfde etnische groepen vaker dicht bij elkaar wonen. Volgens hem zouden mensen liever in een omgeving willen wonen waar veel andere mensen met dezelfde etniciteit wonen. Deze woonomgeving zou tot meer thuisgevoelens leiden en biedt meer mogelijkheden voor sociale contacten en wederzijdse hulp. Daarnaast herbergt de woonomgeving etnisch-specifieke voorzieningen zoals winkels, kerken of moskeeën en restaurants. Kowalski en Loo (2001, zoals geciteerd in Cramer & Anderson, 2003, p. 396) geven aan dat ook de woonomgeving bepalend is in de mate waarin een kind zich verbonden voelt tot zijn of haar etniciteit. Als een kind opgroeit in een homogene samenleving, komt de bewustwording van de etniciteit veel langzamer tot stand. Daarnaast zullen kinderen in deze homogene samenleving een voorkeur hebben voor hun eigen etniciteit.

Hoofdstuk 6 – Probleemstelling

In dit hoofdstuk zal uiteengezet worden hoe de probleemstelling van dit onderzoek tot stand gekomen is. In Hoofdstuk 1 tot en met 5 wordt besproken dat televisiekijkers zich kunnen identificeren met televisiepersonages. Vooral kinderen identificeren zich vaak met televisiepersonages omdat zij continu bezig zijn met het ontwikkelen van hun identiteit. Cohen (2001) en Hoffner en Buchanan (2005) geven aan dat kinderen zich het vaakst identificeren met dramapersonages omdat deze personages voor de kijker realistisch overkomen en zij gebeurtenissen en situaties meemaken die toegepast kunnen worden op het 'echte leven'. Omdat Hoffner (1996) al onderzoek gedaan had naar identificatie met het favoriete televisiepersonage onder een onderzoeksgroep van kinderen tussen de zeven en twaalf jaar, is in dit onderzoek voor dezelfde onderzoeksgroep gekozen. Dus vanuit deze theorieën is de keuze voor de onderzoeksgroep en de dramapersonages ontstaan.

Hoffner (1996) en Hoffner en Buchanan (2005) geven aan dat bij kinderen wensidentificatie het vaakst plaatsvindt. Uit hun onderzoeken bleek dat vijf persoonskenmerken van de personages belangrijk waren op het moment dat een kind zich identificeert met een televisiepersonage. Het ging hier om de vijf bepalende kenmerken aantrekkelijkheid, sociaal gedrag, fysieke kracht, intelligentie en humor, die door de kinderen het interessantst werden gevonden aan een televisiepersonage. Omdat er voorheen al onderzoek gedaan is met welke persoonskenmerken van televisiepersonages kinderen zich het vaakst identificeren zullen deze vijf bepalende kenmerken ook centraal staan in dit onderzoek.

Uit hoofdstuk 5 blijkt dat een aantal factoren van belang zijn tijdens het ontwikkelen van de identiteit bij kinderen zoals geslacht, woonomgeving en etniciteit. Deze factoren spelen een rol in de periode waarin een kind zijn of haar identiteit aan het ontwikkelen is. Omdat identificatie met televisiepersonages ook bijdraagt aan de ontwikkeling van de identiteit is het interessant om te onderzoeken of deze factoren ook een rol spelen wanneer een kind zich met een televisiepersonage identificeert.

In dit onderzoek zullen de resultaten uit de onderzoeken van Hoffner (1996) en Hoffner en Buchanan (2005) mee worden genomen wat betreft de invloed van de bepalende

kenmerken van de televisiepersonages. Maar in plaats van de kinderen zelf hun favoriete personage te laten kiezen, is er gekozen om de bepalende kenmerken bij tien feitelijke dramapersonages te analyseren. De persoonskenmerken worden onderzocht aan de hand van beeldmateriaal en worden belicht in een analyse. De informatie over de televisiekijker (de onderzoeksgroep zeven-tot twaalfjarigen) wordt vergaard door middel van een online survey.

Er is specifiek gekozen om tien personages uit een kinderdraseries te analyseren, omdat op deze manier de bepalende kenmerken van deze personages kunnen worden vastgesteld. Hierdoor kan er beter gemeten worden met welk personage of met welke personages een kind zich daadwerkelijk identificeert en welke bepalende kenmerken dit personage heeft.

Tien dramapersonages uit de kinderdraseries SpangaS zijn geanalyseerd. De keuze voor deze draseries is voortgekomen uit het feit dat deze draseries voldoet aan een aantal punten waardoor er vaak identificatie op langere termijn (wensidentificatie) zou kunnen plaatsvinden bij kinderen tussen de zeven en twaalf jaar. Het gaat hierbij om de volgende kenmerken: de draseries is dagelijks te zien op de televisie, er is een goede verdeling tussen meisjes en jongens in de cast, de cast heeft een multiculturele samenstelling en er worden sociaal-maatschappelijke thema's aangekaart. Ook hebben alle personages een sterk eigen karakter met duidelijke persoonskenmerken. De makers van de televisieseries geven zelf ook aan dat het de bedoeling is dat ieder kind zich minimaal met één personage uit de serie zou moeten kunnen identificeren. Daarbij geven ze aan dat ze bewust voor een goede verdeling tussen jongens en meisjes in de cast en voor een multiculturele cast hebben gekozen om op deze manier een zo breed mogelijk publiek aan te trekken. Ook is de draseries momenteel een van de populairste kinderseries van de Nederlandse televisie: de serie trekt dagelijks gemiddeld 26.000 kijkers.⁵ De serie heeft al diverse prijzen op haar naam staan zoals "de Gouden Stuiver" (voor het beste jeugdprogramma in 2008) en de "Altijd Anders Prijs" (van Mediasmarties in 2011).⁶

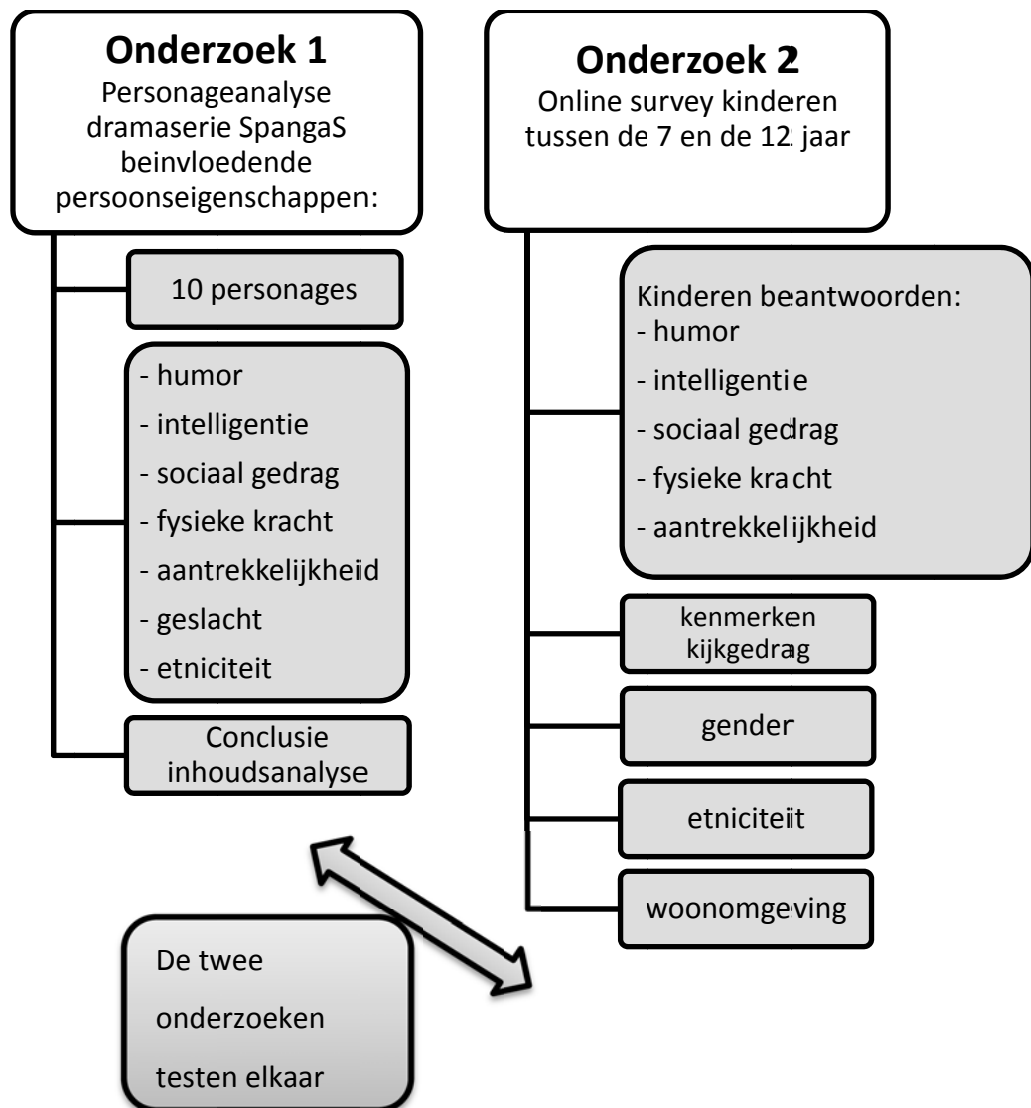
⁵ www.stichtingkijkonderzoek.nl

⁶ www.spangas.nl

Uit de bovenstaande hoofdstukken komen er een aantal concepten samen, die tot de probleemstelling van dit onderzoek leiden. De volgende probleemstelling staat centraal in dit onderzoek: *“Welke factoren naast de kenmerken van een televisiepersonage spelen een rol bij de identificatie van kinderen tussen de zeven en twaalf jaar met dramapersonages?”*

Deze factoren zullen op twee manieren worden onderzocht. Allereerst zullen de tien personages geanalyseerd worden door middel van elementen van het beeldmateriaal van de dramaserie. Vervolgens zal er informatie over de kijker worden vergaard. Omdat uit de theorie van Hoffner (1996) blijkt dat er vijf bepalende kenmerken zijn die het vaakst tot wensidentificatie leiden zullen deze vijf kenmerken centraal staan in het onderzoek en zal er niet opnieuw op zoek worden gegaan naar de persoonskenmerken van de personages. Wel zal er gekeken worden welke personages een of meer bepalende persoonskenmerken bezitten. Aan de hand van informatie uit de onderzoeksgroep kinderen tussen de zeven en twaalf jaar kan er worden gekeken of factoren gender, woonomgeving en etniciteit invloed hebben op de identificatie met televisiepersonages. Om een helder beeld te creëren van de concepten die in dit onderzoek naar voren komen is er een schematisch conceptueel kader opgesteld. Welke te zien is op de volgende pagina.

Afbeelding 1: Conceptueel kader

In het conceptueel kader is te zien dat de bepalende kenmerken door middel van twee methoden zullen worden onderzocht. De kenmerken van de televisiekijker worden vergaard aan de hand van de online survey. Aan de hand van de uitkomsten van deze twee onderzoeken zal getracht worden een antwoord te kunnen geven op de centrale probleemstelling.

Hoofdstuk 7 – Hypothesen

In dit hoofdstuk zullen de verwachtingen worden besproken die voortvloeien uit de onderzoeken en theorieën die besproken zijn in hoofdstuk 1 tot en met 5. Om antwoord te krijgen op de probleemstelling die uiteengezet is in hoofdstuk 6, is het van belang om hypothesen te formuleren omtrent de gevonden literatuur.

Vanuit de literatuur blijkt dat er vijf bepalende kenmerken vaak leiden tot wensidentificatie met een televisiepersonage bij kinderen. Vanuit de eerder besproken literatuur (Hoffner, 1996; Hoffner & Buchanan, 2005) kan het volgende voor dit onderzoek worden verwacht als er gekeken wordt naar de factor geslacht:

Hypothese 1:

- a. Bij kinderen vindt vaker wensidentificatie met televisiepersonages van hetzelfde geslacht plaats.
- b. Meisjes identificeren zich vaker met televisiepersonages van het andere geslacht dan jongens.

Hypothese 2:

- a. Meisjes identificeren zich voornamelijk met personages met het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid (qua uiterlijk) en jongens met personages met de bepalende kenmerken sociaal gedrag en fysieke kracht.
- b. Jongens en meisjes identificeren zich het minst vaak met personages met het bepalende kenmerk humor.
- c. Jongens zullen voornamelijk het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid qua uiterlijke toekennen aan vrouwelijke televisiepersonages.
- d. Mannelijke personages zullen over het algemeen door zowel jongens als meisjes als humoristischer worden beschouwd dan vrouwelijke personages.

Naast gender zal in dit onderzoek ook worden gekeken of de factoren etniciteit en woonomgeving invloed hebben op de personages waar kinderen zich mee identificeren. Op basis van eerder besproken onderzoek (Dates, 1980; Hoffner & Buchanan, 2005; Verkuyten, 2004) naar de invloed van etniciteit op de identificatie met televisiepersonages wordt het volgende verwacht:

Hypothese 3

- a. Kinderen identificeren zich vaker met televisiepersonages met dezelfde etniciteit.
- b. Blanke kinderen identificeren zich vaker met blanke televisiepersonages dan donkere kinderen met donkere televisiepersonages.

De laatste factor die onderzocht zal worden is woonomgeving. Woonomgeving hangt indirect samen met de factor etniciteit. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die opgegroeid zijn in een homogene samenleving zich eerder zullen identificeren met televisiepersonages die overeenkomsten tonen met de personen uit de samenleving waarin ze opgegroeid zijn (Verkuyten, 2004). Uit onderzoek blijkt dat wanneer de omgeving complexer wordt (vanaf zeven jaar), dit kan leiden tot een nieuwe sociale identiteit (De Visscher, 2008). De woonomgeving is bepalend voor de mate waarin een kind zich verbonden voelt met haar of zijn etniciteit (Kowalski & Loo, 2001, zoals geciteerd in Cramer & Anderson, 2003). Aan de hand van de onderzochte literatuur over verbondenheid met etniciteit en woonomgeving kunnen de volgende verwachtingen worden geschept:

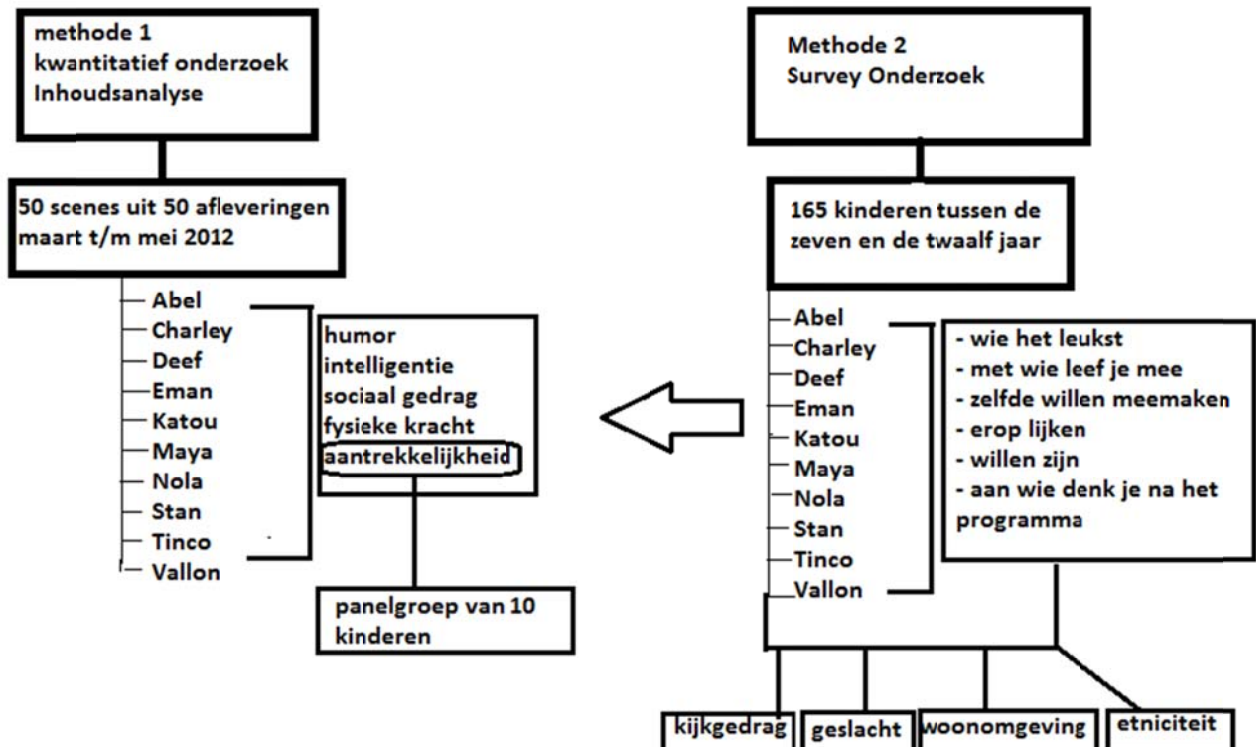
Hypothese 4

- a. De woonomgeving is bepalend bij het vormen van de identiteit van kinderen. Kinderen creëren hun identiteit door zich te spiegelen aan hun directe omgeving. Hierdoor wordt verwacht dat deze kinderen zich zullen identificeren met personages die lijken op de personen uit hun directe omgeving.

Hoofdstuk 8 - Methode

Om antwoord te kunnen geven op de probleemstelling zijn er twee methodes toegepast, gezien het feit dat er zowel naar de tien personages uit de dramaserie als naar de kinderen uit onderzoeksgroep gekeken moet worden. Allereerst zijn de bepalende kenmerken van de tien bekende dramapersonages geanalyseerd en vervolgens is er gekeken naar de informatie die verworven is uit de onderzoeksgroep. Aan het einde van het onderzoek kunnen er verbanden worden gelegd tussen de personages waar de kinderen zich mee identificeerden en de factoren gender, woonomgeving en etniciteit. Om de bepalende eigenschappen van de tien personages te analyseren, is er gebruikt gemaakt van elementen uit het beeldmateriaal. De informatie over de kinderen werd vergaard door middel van een online vragenlijst. In afbeelding 2 wordt schematisch weergegeven welke twee methoden gebruikt zijn om uiteindelijk antwoord te kunnen geven op de centrale probleemstelling.

Afbeelding 2: Methode model

8.1 – Personageanalyse

Om te bepalen welke persoonskenmerken de tien personages bezitten, is er een personageanalyse uitgevoerd. Er is gekozen voor een kwantitatieve inhoudsanalyse omdat deze methode geschikt is om grote hoeveelheden media-output te onderzoeken en te analyseren. Maar ook omdat Fiske en Hartley (2003) aangeven dat hetgeen dat werkelijk op televisie te zien is eigenlijk het uitgangspunt van iedere televisiestudie zou moeten zijn. Daarnaast is er ook door middel van vragen in de survey onderzocht welke bepalende eigenschappen de kinderen de personages toewezen. Deze twee methoden bij elkaar wordt de personageanalyse genoemd.

Voor tien personages uit de televisieserie SpangaS is er gekeken in welke mate zij één (of meerdere) van de bepalende eigenschap(en) aantrekkelijkheid, humor, sociaal gedrag, fysieke kracht en/of humor bezitten. De cast van de televisieserie bestaat uit vijf jongens en vijf meisjes met verschillende achtergronden en personeigenschappen. Vijftig scènes uit vijftig afleveringen uit de maanden februari, maart, april en mei 2012 zijn geanalyseerd om te onderzoeken of de personages een bepalend kenmerk bezitten. Alleen de hoofdpersonages uit de serie zijn onderzocht. Overige kleine rollen zijn buiten beschouwing gelaten, gezien het feit dat deze personages minder vaak in beeld komen en er dus geen duidelijk beeld geschapen kon worden van de persoonskenmerken van deze personages door middel van een inhoudsanalyse. Ook wijst onderzoek van Krijnen (2007) uit dat kinderen zich voornamelijk identificeren met een (of meerdere) hoofdpersonage(s) uit een dramaserie en dat er minder vaak door de kinderen gekeken wordt naar de bijrollen in de serie, omdat zij vaak een minder groot aandeel hebben.

Om deze bepalende kenmerken te analyseren bij de personages zijn vijftig scènes geanalyseerd uit vijftig verschillende afleveringen. Een scène werd gezien als een aantal schots welke één handeling of één gebeurtenis groeperen, deze shots vonden dan ook op dezelfde locatie in de serie plaats. In de onderzochte dramaserie werd ook duidelijk onderscheid gemaakt tussen de verschillende scènes. Een scène duurde gemiddeld anderhalve minuut. Voor de eerste veertig scènes is er gekozen om een steekproef te houden uit de afleveringsweken. De veertig scènes zijn geanalyseerd uit de afleveringen van

maandag, woensdag, vrijdag en zondag uit deze maanden en de scène is bepaald door middel van tijdsbepaling. De eerste scène die geanalyseerd werd speelde zich af rond de eerste minuut van de eerste aflevering. De tweede geanalyseerde scène speelde zich af rond de tweede minuut van de tweede aflevering enzovoorts. Op deze manier werd de dramaserie zo volledig mogelijk geconstrueerd. De laatste tien scènes zijn geanalyseerd omdat er van een aantal personages nog onvoldoende data verzameld waren. Dit wil zeggen dat een personage in minder dan tien van de eerste veertig geanalyseerde scènes in beeld was. Hierdoor kon er niet goed worden vastgesteld welke bepalende kenmerken het personage bezit. De laatste tien extra scènes waren scènes van dinsdag en donderdag uit dezelfde maanden, waarbij specifiek gezocht is naar scènes waar de personages met onvoldoende data in voorkwamen.

De resultaten van de personageanalyse zijn bijgehouden in het personageanalyse-schema dat te zien is in bijlage 2. Voorafgaand aan de personageanalyse werden de algemene kenmerken van de personages vastgesteld zoals geslacht en uiterlijke kenmerken die eventueel toegekend konden worden aan een bepaalde etniciteit (bijvoorbeeld huidskleur). Hierna is er gekeken of een of meerdere bepalende kenmerken van toepassing waren op de personages. Om deze kenmerken te analyseren is er gebruik gemaakt van de theorie van Hoffner (1996). Om het bepalende kenmerk humor te bepalen is er gekeken naar de momenten waarop de personages een grap maakten of een grappige handeling uitvoerden. Het bepalende kenmerk intelligentie werd bepaald door slimme opmerkingen die gemaakt werden en slimme handelingen die werden uitgevoerd in de onderzochte scènes. Daarnaast werd er ook gekeken naar de domme opmerkingen en domme handelingen, zodat deze uiteindelijk tegenover elkaar gezet konden worden. Om de bepalende eigenschap fysieke kracht te bepalen is er gekeken naar het moment waarop de personages een handeling uitvoerden waarvoor men sterk diende te zijn of een opmerking maakten waaruit bleek dat het personage sterk was. En als laatst is het bepalende kenmerk sociaal gedrag bepaald door te kijken naar de aardige opmerkingen en behulpzame handelingen van de personages, maar ook door te kijken naar de onaardige opmerkingen, agressieve handelingen en egoïstische opmerkingen of gedrag. Al deze verbale en non-verbale acties gedurende de vijftig onderzochte scènes werden per personage bijgehouden in het personageanalyse-schema.

Per scène werden de personages geanalyseerd in volgorde van opkomst. Alle hoofdpersonen die voorkwamen in de scène werden genoteerd in het schema, dit was ook om de prominentie van het personage te bepalen. Deze prominentie moest ook worden bepaald, omdat aan de hand hiervan relatief kon worden gekeken hoe grappig, slim, sociaal of sterk een personage was. Een persoon werd geanalyseerd op het moment dat hij of zij voorkwam in de scène, ook al had hij of zij geen tekst. Wanneer een personage een opmerking maakte of een handeling uitvoerde die betrekking had op een van de vier bepalende kenmerken werd dit genoteerd in het schema. Naast deze bepalende eigenschappen werd er ook gekeken naar de etniciteit van de personages. Ook voor dit kenmerk werd er bijgehouden of er een opmerking werd gemaakt of dat een personage een handeling uitvoerde die typerend was voor zijn of haar etniciteit. Ook deze gegevens werden opgenomen in het personage-analyseschema.

Het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid is niet geanalyseerd aan de hand van deze vijftig scènes. Dit bepalende kenmerk kan bij een personage niet vastgesteld worden door de mening van één persoon. Daarom is dit bepalende kenmerk onderzocht aan de hand van een panelgroep van tien kinderen welke wel en niet bekend waren met de serie. Het panel bestond uit vijf jongens en vijf meisjes van verschillende leeftijden en met verschillende culturele achtergronden. De kinderen moesten de personages een rapportcijfer geven op basis van hun uiterlijk. Om de kinderen kennis te laten maken met het uiterlijk van de personages kregen zij voorafgaand aan de vragenlijst een filmpje te zien met foto's en hele korte fragmenten uit de serie waarin de personages voorkwamen. Voorafgaand aan het filmpje werd aan de kinderen uitgelegd dat ze goed het uiterlijk van de personages moesten observeren en dat het niet ging om het karakter van het personage, maar puur om hoe het personage eruit zag. De kinderen dienden na afloop van het filmpje de vragenlijst individueel te beantwoorden en konden dus niet door elkaar worden beïnvloed. De vragenlijst bestond uit de tien foto's van de personages en de kinderen werd gevraagd de personages een rapportcijfer te geven voor de aantrekkelijkheid van de personages. Een één gaf aan dat het kind het personage niet aantrekkelijk qua uiterlijk vond. Een tien betekende dat het kind het personage zeer aantrekkelijk qua uiterlijk vond. De foto's van de personages zijn bij alle tien de vragenlijsten in een andere volgorde geplaatst. Op deze manier kon de volgorde van de foto's de uitkomsten van het onderzoek niet beïnvloeden.

8.2 – Survey

Om te kijken met welke personages kinderen zich identificeren en om informatie te vergaren over deze kinderen is er gebruik gemaakt van een online vragenlijst. Er is gekozen voor dezelfde onderzoeksgroep als uit het onderzoek van Hoffner (1996). Hierdoor kunnen de hypothesen zoals deze in hoofdstuk 5 besproken zijn, beter worden getoetst. De vragenlijst zal is dus verspreid onder kinderen tussen de zeven en twaalf jaar.

Er is gekozen voor deze onderzoeksmethode omdat deze methode het mogelijk maakt om grote hoeveelheden kwantitatieve gegevens te verzamelen onder de onderzoeksgroep. Ook kan er door middel van een online survey een grote groep kinderen tussen de zeven en twaalf jaar worden bereikt. Daarnaast kunnen er met de uitkomsten van een survey gemakkelijk verbanden worden gelegd tussen de identificatie met de personages en de factoren gender, etniciteit en woonomgeving. De online survey is verspreid via het internet. Veel kinderen uit de leeftijdscategorie van de onderzoeksgroep hebben een profiel op de sociale netwerksite “Hyves”. Op dit sociale medium krijgen kinderen ook de mogelijkheid aan te geven welke televisieprogramma’s ze vaak kijken. Om snel een grote groep kinderen te bereiken die de betreffende dramaserie keken, is ervoor gekozen om de online survey te verspreiden via dit medium. Alleen de kinderen die op hun profiel hadden aangegeven de dramaserie te kijken kregen een uitnodiging om de vragenlijst in te vullen. De online survey is gemaakt met behulp van het programma Qualtrics. De survey is te vinden in bijlage 4.

Doordat het een online vragenlijst betreft, is het vanzelfsprekend dat de kinderen de vragenlijst online dienden in te vullen. Voorafgaand aan de verspreiding van de vragenlijsten is er een pilot-test gedaan. Deze proef diende ervoor om te kijken of de survey ‘werkt’ voor de kinderen uit de onderzoeksgroep. De kinderen kregen de mogelijkheid om te reageren op het moment dat er problemen ontstonden tijdens het invullen van de antwoorden of wanneer er onduidelijkheden waren over de inhoud van de vragen of antwoorden. Ook zijn er vijf vragenlijsten afgenomen waarbij de kinderen direct persoonlijk feedback konden uitbrengen op de survey. De definitieve vragenlijsten werden verspreid en afgenomen in mei 2012.

Van belang is dat de kinderen de dramaserie kenden omdat zij anders niet bekend waren met de personages uit de dramaserie. Als een kind niet bekend is met een televisiepersonage, kan er ook geen wensidentificatie plaatsvinden. Daarom wordt er in de survey ook gevraagd naar het kijkgedrag van de kinderen. De kinderen die aangaven de dramaserie nooit gezien te hebben werden uitgesloten van de vragenlijst.

De inhoud van de survey is gebaseerd op de onderzoeken van Hoffner (1996) en Kincaid (2002). In het onderzoek van Kincaid (2002) werd er onderzocht hoe een dramaserie het gedrag van het publiek kan beïnvloeden. Een aantal vragen over identificatie met televisiepersonages die centraal staan in de onderzoeken van Hoffner (1996) en Kincaid (2002) zullen ook voor deze online survey worden gebruikt zoals:

- Leef je wel eens met de personen mee?
- Zou je wel eens hetzelfde mee willen maken als de personen?
- Lijk je op een of meerdere personen?
- Welke perso(o)n(en) zou je willen zijn?
- Welke persoon vind je het leukst? En waarom?
- Denk je na het kijken van SpangaS nog wel eens aan de personen?
- Aan wie denk je dan het vaakst?

Volgens Kincaid (2002) kunnen personen zich niet willekeurig met elk personage identificeren. Een televisiekijker identificeert zich met een televisiepersonage op het moment dat hij of zij voelt dat het personage op hem of haar lijkt. Maar ook de mate waarin de televisiekijker zou willen lijken op het televisiepersonage is van belang wil een kijker zich identificeren met een televisiepersonage. Niet alleen de persoons eigenschappen zijn van belang wil een kijker zich identificeren maar ook de gebeurtenissen die het televisiepersonage meemaakt. De kinderen dienden de bovenstaande vragen voor ieder personage te beantwoorden met 'nooit', 'soms' of 'vaak'. Wensidentificatie zou ook plaats moeten vinden na het kijken van het programma omdat het een vorm is van langetermijn-identificatie. Daarom zijn er ook twee vragen toegevoegd die betrekking hebben op het proces na het kijken van de dramaserie, het is van belang om te weten of de kinderen daarna nog denken aan het personage of niet. Aan de hand van de antwoorden op deze

vragen kan worden vastgesteld met welke personages de kinderen zich het vaakst identificeren. Er zal alleen gekeken worden naar de aantallen respondenten die het antwoord 'vaak' ingevuld hebben bij de vragen. Alleen als ze dit antwoord gegeven hebben bestaat er de kans dat ze zich identificeerden met een (of meerdere) personages uit de dramaserie.

Naast de vragen over de identificatie met televisiepersonages moesten de kinderen een aantal algemene vragen beantwoorden over hun kijkgedrag (met betrekking tot deze dramaserie), etniciteit, leeftijd, geslacht en woonplaats. Aan de hand van de informatie die door middel van deze vragen werd vergaard kon er gekeken worden of deze factoren invloed hebben met welke personages de kinderen zich identificeren.

- hoe oud ben je?
- ben je een jongen of een meisje?
- woon je in een dorp of een stad?
- Hoe heet je dorp of stad?
- Hoe leuk vind je SpangaS?
- In welk land is je vader geboren?
- In welk land is je moeder geboren?

De meeste vragen uit de vragenlijst zijn meerkeuze vragen, behalve de vraag hoe leuk de kinderen de serie SpangaS vinden. Deze vragen dienden de respondenten te beantwoorden met een rapportcijfer. De open vraag hoe de stad of het dorp heet is om na te gaan of de kinderen het goede antwoord gegeven hebben op de vraag of ze in een dorp of in een stad wonen.

De kinderen die aangaven nooit meer aan een of meerdere personages te denken na het kijken van de dramaserie konden zo worden uitgesloten van de vragenlijst. Ook worden de uitkomsten van de inhoudsanalyse wederom getoetst door de kinderen te vragen naar de bepalende kenmerken van de personages. Het ging hier om de volgende vragen:

- Wie vind je het grappigst?
- Wie vind je het slimst?
- Wie vind je er het leukst uitzien?
- Wie vind je het sterkst?
- Wie vind je het aardigst?

Met de formulering van alle vragen van de vragenlijst is er rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen. Kinderen tussen de zeven en twaalf jaar hebben nog niet vaak online een vragenlijst ingevuld. Daarom is er veel gebruik gemaakt van tussenteksten in de vragenlijst, zodat de kinderen een goede uitleg kregen over de manier waarop ze de vragen moesten interpreteren en beantwoorden. Omdat de kinderen vaak een vraag moesten beantwoorden waarvan het antwoord een van de personages was, is er veel gebruik gemaakt van foto's van de personages. Op deze manier kregen de kinderen een beter beeld van de antwoorden die ze op de vraag moesten geven. De antwoorden van de vragenlijst zijn geanalyseerd door middel van het statistisch programma SPSS 20.

Om antwoord te krijgen op de centrale hoofdvraag zullen er verbanden worden gelegd tussen de personen waar kinderen zich mee identificeren en de factoren: geslacht, woonomgeving en etniciteit. Op deze manier zal getracht worden een antwoord te vinden op de vraag welke factoren een rol spelen wanneer kinderen tussen de zeven en twaalf jaar zich identificeren met een dramapersonage.

Hoofdstuk 9 – Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van het onderzoek worden besproken. Het uiteindelijke doel van dit hoofdstuk is om te achterhalen welke verschillende factoren een rol spelen wanneer een kind tussen de zeven en twaalf jaar zich identificeert met een televisiepersonage. De factoren die in dit onderzoek onderzocht worden zijn gender, etniciteit en woonomgeving, daarbij bleek aan de hand van de theorie dat ook persoonskenmerken van televisiepersonages van belang zijn. Aan de hand van de vijf bepalende kenmerken (aantrekkelijkheid, sociaal gedrag, fysieke kracht, humor en intelligentie) zal worden onderzocht welke van deze drie factoren invloed (kunnen) hebben wanneer een kind zich met een of meer personages identificeert. Deze bepalende kenmerken zijn bij tien hoofdpersonages uit de dramaserie SpangaS op kwantitatieve manier onderzocht door middel van een inhoudsanalyse van vijftig scènes uit vijftig afleveringen van de serie. Naast deze inhoudsanalyse zijn de tien bepalende kenmerken van de tien personages ook onderzocht aan de hand van de resultaten van de survey. De analyse (inhoudsanalyse en resultaten survey bepalende kenmerken) van de bepalende kenmerken van de tien personages wordt in dit onderzoek ook wel de personageanalyse genoemd. Om te onderzoeken met welke personages kinderen tussen de zeven en twaalf jaar zich identificeren en om zoveel mogelijk informatie uit deze onderzoeksgroep te verwerven is er gebruik gemaakt van een online survey.

De bepalende kenmerken van de personages zijn onderzocht aan de hand van een personage-analyse maar ook door middel van het survey-onderzoek. Dus de bepalende kenmerken van de personages zijn via twee methodes bepaald. In totaal werkten 217 kinderen tussen de zeven en twaalf mee aan dit onderzoek, waarvan 169 kinderen de survey geheel hebben ingevuld. Er waren echter 4 respondenten (2.4%) die aangaven nooit meer aan een of meer personages te denken na het kijken van de dramaserie. Bij deze respondenten is er dus waarschijnlijk geen sprake van wensidentificatie, omdat wensidentificatie altijd over de langere termijn plaatsvindt. In totaal zijn dus de gegevens geanalyseerd van 165 kinderen tussen de 7 en 12 jaar, 114 meisjes en 51 jongens.

In totaal deden er 11 kinderen van 7 (7.0%), 14 kinderen van 8 (8.9%), 21 kinderen van 9

(11.5%), 27 kinderen van 10 (17.2%), 35 kinderen van 11 (20.4%) en 57 kinderen van 12 (35.0%) mee aan dit onderzoek. Van de 165 respondenten waren er 38 waarvan beide ouders niet in Nederland waren geboren. Verder waren van 7 respondenten de moeder en van 12 respondenten de vader niet in Nederland geboren. In totaal zijn er dus 57 (34.5%) respondenten waarvan minimaal één ouder in het buitenland geboren is. In dit onderzoek worden deze kinderen gezien als de groep 'allochtonen'. De groep allochtonen was echter te klein om deze in de groep zelf nog uit te splitsen, daarom is de keuze gemaakt om alle kinderen waarvan minimaal een ouder in het buitenland geboren is tot deze groep te rekenen. Van de 108 overgebleven respondenten waren beide ouders in Nederland geboren. Van de 165 respondenten woonden 83 kinderen in een dorp (50.3%) en 82 kinderen in een stad (49.7%). Om de resultaten van de online survey te analyseren is er gebruik gemaakt van het statistisch programma SPSS 20.

Om de wensidentificatie van kinderen te analyseren is het van belang om te weten of de kinderen de serie en de personages goed kennen. Is dit niet het geval, dan kan er geen wensidentificatie optreden. Om dit te onderzoeken moesten de kinderen ook vragen beantwoorden over hun kijkgedrag met betrekking tot deze serie. Met een rapport cijfer (1 - tot 10) dienden ze aangeven hoe leuk ze de dramaserie vonden. Een 1 betekende uiteraard helemaal niet leuk en wanneer het kind een 10 gaf, betekende dit dat het kind de serie heel erg leuk vond. Er waren drie respondenten die een onvoldoende aan de dramaserie gaven. Verder gaven de respondenten de serie allemaal een voldoende, waarvan 60.6% van de respondenten de serie het hoogste cijfer gaven (10). De meeste respondenten (63.0%) gaven aan vijf dagen in de week of vaker naar de dramaserie te kijken. Slechts 8 respondenten keken een dag of minder naar de serie. Hieruit blijkt dus dat de grote meerderheid van de respondenten goed bekend is met de dramaserie en de personages die geanalyseerd zijn, waardoor er waarschijnlijk vaak wensidentificatie plaats zal vinden met de personages. Dat er een aantal kinderen zijn die minder vaak naar de serie keken maakt in principe niet uit, naar verwachting zal er bij hen minder vaak wensidentificatie plaatsvinden. Zij zullen waarschijnlijk minder vaak het antwoord 'vaak' invullen bij een van de vijf vragen in de survey waarbij identificatie wordt gemeten.

Eerst zal er in dit hoofdstuk gekeken worden naar de uitkomsten van de personageanalyse, dus welke bepalende eigenschappen de tien personages bezitten aan de hand van de

analyse van de vijftig onderzochte scènes en aan de hand van de resultaten uit de survey. Daarna zal er worden onderzocht met welke van de tien personages kinderen tussen de zeven en twaalf jaar zich het vaakst identificeren. In de survey zijn vijf vragen waaruit kan worden geconcludeerd of het kind zich wel of niet met het personage identificeert. Aan het einde van dit hoofdstuk zullen er verbanden worden gelegd tussen de antwoorden op deze vragen en de factoren gender, etniciteit en woonomgeving. Verder zullen in dit hoofdstuk ook de hypothesen uit hoofdstuk 5 worden getoetst.

9.1 - Resultaten bepalende kenmerken

Vijftig scènes uit vijftig afleveringen van de dramaserie SpangaS uit de maanden maart, april en mei 2012 zijn geanalyseerd. Gedurende deze analyse werden de vijf bepalende kenmerken die bij kinderen kunnen leiden tot wensidentificatie geanalyseerd bij alle tien de personages. Het ging hier om de bepalende kenmerken humor, intelligentie, sociaal gedrag, fysieke kracht en aantrekkelijkheid (qua uiterlijk). Deze bepalende eigenschappen zijn nogmaals onderzocht aan de hand van de survey. De resultaten per bepalend kenmerk zullen verderop in dit hoofdstuk worden besproken.

Uit tabel 1 zijn de eigenschappen gender, etniciteit en prominentie van de tien personages uit de dramaserie af te lezen. Met de percentages bij de prominentie wordt in percentages het aantal scènes bedoeld waarin een personage voorkwam. Er zijn in totaal vijf Nederlandse personages en vijf personages van niet-Nederlandse afkomst. Niet van ieder personage wordt precies duidelijk tot welke etniciteit zij behoren, wel is te zien dat deze vijf personages niet-Nederlands zijn.

Tabel 1: Uitkomsten kwantitatieve Personageanalyse

	Pers 1	Pers 2	Pers 3	Pers 4	Pers 5	Pers 6	Pers 7	Pers 8	Pers 9	Pers 10
	Abel	Charley	Deef	Eman	Katou	Maya	Nola	Stan	Tinco	Vallon
Gender	M	V	M	M	V	V	V	M	M	V
Etniciteit	Nederlands	Nederlands	Nederlands	Marokkaans	Niet bekend	Nederlands	Niet bekend	Nederlands	Niet bekend	Chinees
Prominentie	36.0 %	34.0 %	28.0 %	26.0 %	34.0 %	32.0 %	28.0 %	28.0 %	26.0 %	28.0 %

Uit tabel 1 is af te lezen dat het ene personage prominenter in beeld is dan het andere personage, maar dit verschil is niet heel groot. Voor een deel komt dat doordat de laatste 10 geanalyseerde scènes gebruikt zijn om voor ondervertegenwoordigde personages meer data te kunnen verzamelen. Deze percentages zijn meegenomen in de berekening van gestandaardiseerde scores. Anders was iemand die vaker in beeld geweest was, ook vaker geanalyseerd is.

Uit de resultaten van de personageanalyse bleek dat alle vijf bepalende kenmerken in ieder geval op één van de personages uit de dramaserie van toepassing was. Gezien het feit dat alle bepalende kenmerken voorkwamen in de dramaserie, zou er wensidentificatie moeten kunnen optreden bij de onderzoeksgroep.

De vijf bepalende kenmerken zijn bij de tien personages als volgt onderzocht. Voor ieder bepalend kenmerk werd er in het personage-analyseschema genoteerd of een personage een opmerking maakte of handeling uitvoerde die betrekking had op een bepalend kenmerk. Het aantal opmerkingen en/of handelingen per bepalend kenmerk zijn bij elkaar opgeteld en voor ieder personage zijn apart de percentages berekend. Deze percentages zijn te zien in onderstaande tabellen. Daarnaast zijn er vanuit de resultaten van de kwantitatieve personageanalyse gestandaardiseerde scores berekend om te kijken of deze individuele score boven of onder het gemiddelde van de totale handelingen en opmerkingen van dat bepalende eigenschap valt. Deze scores zijn relatief ten opzichte van de prominentie (het aantal scènes dat het personage voorkwam gedurende de geanalyseerde scènes) van een personage. Ook deze scores zijn per bepalend kenmerk in de tabellen hieronder af te lezen.

9.1.1 - Aantrekkelijkheid (uiterlijk)

Omdat het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid niet door een enkel persoon bepaald kan worden, iedereen heeft immers een andere mening over wat een mooi uiterlijk is en wat niet, is dit bepalende kenmerk op een andere manier geanalyseerd dan de overige vier bepalende kenmerken. Er is gebruik gemaakt van een panelgroep van 10 kinderen om dit kenmerk te analyseren voor alle 10 de personages. Het ging hier om een gevarieerde panelgroep. Van 4 kinderen uit de panelgroep waren beide ouders Nederlands, 2 kinderen

hadden Turkse ouders, 1 kind een Turkse vader, 1 kind een Surinaamse moeder en 1 kind was geadopteerd uit China. De panelgroep bestond uit 2 kinderen van 8 jaar, 2 kinderen van 9 jaar, 1 kind van 10, 2 kinderen van 11 en 3 kinderen van 12 jaar oud. In tabel 2 zijn de uitkomsten van het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid qua uiterlijk van de panelgroep af te lezen. De kinderen moesten aan elk personages een rapportcijfer (tussen de een en de tien) geven voor hun uiterlijk. Dus hoe mooier de kinderen het uiterlijk vonden, hoe hoger het cijfer was dat het personage kreeg voor zijn of haar uiterlijk. In tabel 2 zijn de gemiddelden voor het uiterlijk van elk personage af te lezen. Uit de standaarddeviatie kan afgeleid worden dat de kinderen het redelijk eens waren met elkaar, behalve over de aantrekkelijkheid van personage 3. Uit tabel 2 kan ook worden afgelezen dat de kinderen uit de panelgroep personage 1 en personage 2 als de 2 aantrekkelijkste personages van de serie beschouwden. Daarnaast kan uit de gestandaardiseerde scores worden afgelezen dat personage 1 (Abel) en personage 2 (Charley) ten opzichte van de andere personages ook het aantrekkelijkst gevonden werden door de panelgroep en dat personage 4 (Deef) als het minst aantrekkelijke personage werd beschouwd. De gestandaardiseerde scores van deze personages uit het panelonderzoek wijken namelijk sterk af van het gemiddelde. Uit de resultaten van de survey bleek dat personage 1 door de respondenten van de survey niet aantrekkelijk werd gevonden, personage 2 daarentegen wel. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de mannelijke respondenten vaker een vrouwelijk personage kozen als aantrekkelijkste personage uit de serie. In de survey hadden de respondenten namelijk maar de mogelijkheid om 1 personage aan te geven bij de vraag wie ze het aantrekkelijkst vonden. Hoffner en Buchanan (2005) gaven ook aan dat mannelijke respondenten het bepalende eigenschap aantrekkelijkheid eerder toewezen aan vrouwelijke personages dan aan mannelijke personages en dat hierin bij vrouwelijke respondenten geen duidelijk verschil te zien was. Dit is ook het geval in dit onderzoek.

In de tabel hieronder zijn eerst de gemiddelden te zien van het panelonderzoek van 10 kinderen, daarbij wordt ook de standaarddeviatie weergegeven om te kunnen zien in welke mate de kinderen het met elkaar eens waren of niet. Daarna worden de gestandaardiseerde scores van de resultaten van het onderzoek weergegeven. Als laatst wordt aangegeven welke personages de vrouwelijke respondenten en de mannelijke respondenten het aantrekkelijkst vonden in de serie. In dit onderzoek kozen de mannelijke respondenten vaker

een personage van het andere geslacht als ze aan moesten geven wie ze het aantrekkelijkst vonden dan andersom. Hypothese 2c kan daarom worden aangenomen.

Tabel 2 Uitkomsten Personage analyse panelgroep en survey (aantrekkelijkheid)

Aantrekkelijkheid	Personageanalyse (gemm. Panelonderzoek)	Standaard- deviatie Panelonderzoek	Gestandaardiseerde scores Panel- onderzoek	Survey (% meisjes)	Survey (% jongens)	Survey (% totaal)
Personage 1 Abel	7.2	1.17	0.915	2.6 %	11.8 %	5.5%
Personage 2 Charley	7.7	1.19	1.460	38.6 %	21.6 %	33.3%
Personage 3 Deef	4.1	2.26	-2.462	0.9 %	0.0 %	0.6 %
Personage 4 Eman	7.0	1.34	0.697	0.9 %	3.9 %	1.8 %
Personage 5 Katou	5.8	1.40	-0.610	4.4 %	3.9 %	4.2 %
Personage 6 Maya	6.3	1.35	-0.065	3.5 %	2 %	3.0 %
Personage 7 Nola	6.3	1.68	-0.065	23.7 %	19.6 %	22.4 %
Personage 8 Stan	6.6	1.36	0.261	2.6 %	17.6 %	7.3 %
Personage 9 Tinco	6.2	1.17	-0.174	2.6 %	3.9 %	3.0 %
Personage 10 Vallon	5.0	1.62	0.044	20.2 %	15.7 %	18.8 %

9.1.2 - Humor

Als er wordt gekeken naar het bepalende kenmerk humor kan er worden geconstateerd dat uit de resultaten van zowel de personageanalyse als de survey blijkt dat personage 4 (Eman) als het grappigste personage uit de serie wordt beschouwd. Zowel het merendeel van de mannelijke respondenten (60.8%) als het merendeel van de vrouwelijke respondenten (52.6%) gaven aan dat personage 4 het grappigste personage van de serie is. Ook de gestandaardiseerde score van het personage uit de inhoudsanalyse (2.859) week sterk af van

het gemiddelde van de variabele, waaruit geconstateerd kan worden dat dit personage ten opzichte van de andere personages het grappigst was gedurende de onderzochte vijftig scènes uit vijftig afleveringen. Deze uitkomsten sluiten aan bij de theorie van Hoffner en Buchanan (2005) die aangaven dat zowel jongens als meisjes de mannelijke personages humoristischer vonden. Hierdoor kan hypothese 2d worden aangenomen. Verderop in het hoofdstuk zal blijken personage 4 ook vaak als favoriet personage van de mannelijke respondenten werd verkozen. Daarbij wordt ook duidelijk dat jongens humor belangrijker vinden aan een favoriet personage dan meisjes.

Tabel 3 Uitkomsten Humor Personageanalyse en Survey

Humor	Personage analyse (% van het aantal keer grappig opmerking /handeling in totaal)	Gestandaardiseerde scores humor personageanalyse	Survey (% meisjes)	Survey (% jongens)	Survey (% totaal jongens en meisjes)
Personage 1 Abel	3.0 %	-0,574	0.9 %	3.9 %	1.8 %
Personage 2 Charley	2.0 %	-0,408	5.4 %	3.9 %	4.8 %
Personage 3 Deef	7.7 %	-0,148	1.8 %	2.0 %	1.8 %
Personage 4 Eman	44.6 %	2,859	52.6 %	60.8 %	55.2 %
Personage 5 Katou	7.7 %	-0,301	0.0 %	2.0 %	0.6 %
Personage 6 Maya	1.5 %	-0,673	0.9 %	0.0 %	0.6 %
Personage 7 Nola	0.0 %	-0,769	18.4 %	2.0 %	13.3 %
Personage 8 Stan	9.2 %	-0,069	7.0 %	7.8 %	7.3 %
Personage 9 Tinco	6.5 %	-0,244	3.5 %	13.7 %	6.7 %
Personage 10 Vallon	13,8 %	0,327	9.6 %	3.9 %	7.9 %

9.1.3 - Intelligentie

Als er wordt gekeken naar de resultaten van de personageanalyse en de survey wat betreft het bepalende kenmerk intelligentie, kan er uit tabel 4 worden afgelezen dat personage 5 (Katou) als het intelligentste personage van de serie wordt gezien. Dit is ook te zien aan de gestandaardiseerde score van 2.160 die uit de resultaten van de inhoudsanalyse wijst, de

onderzoekseenheid op de variabele is meer dan 2 standaarddeviaties groter dan het gemiddelde. Wat betekent dat deze in positieve zin sterk afwijkt van het gemiddelde. De gestandaardiseerde scores voor de bepalende eigenschap intelligentie zijn berekend aan de hand de uitkomsten van de positieve handelingen wat betreft intelligentie (slimme opmerking, slimme handeling) en de negatieve handelingen wat betreft intelligentie (domme opmerking, domme handeling). Door de negatieve handelingen van de positieve handelingen af te trekken, kon geconcludeerd worden hoe intelligent een personage overkwam in de serie. Deze gestandaardiseerde scores zijn ook te zien in tabel 4.

Zowel de mannelijke (23.5%) als de vrouwelijke respondenten (27.2%) van de survey vonden personage 5 ook het intelligentste personage uit de dramaserie. Naast personage 5 werd ook personage 6 (Maya) door de respondenten als een intelligent personage beschouwd. Uit de resultaten van de personageanalyse was dit minder duidelijk, daarom is deze gestandaardiseerde score ook in de min.

Tabel 4 Uitkomsten Intelligentie Personageanalyse en Survey

Intelligentie	Personageanalyse (% van het aantal keer intelligente opmerking/handeling in totaal)	Gestandaardiseerde scores intelligentie Personageanalyse	Survey (% meisjes)	Survey (% jongens)	Survey (% Totaal)
Personage 1 Abel	3.3 %	-0.235	13.2 %	17.6 %	14.5 %
Personage 2 Charley	3.3 %	-1.130	8.8 %	3.9 %	7.3 %
Personage 3 Deef	13.1 %	-1.701	12.3 %	11.8 %	12.1 %
Personage 4 Eman	8.2 %	-0.108	2.6 %	0.0 %	1.8 %
Personage 5 Katou	26.3 %	2.160	27.2 %	23.5 %	26.1 %
Personage 6 Maya	14.8 %	0.494	21.1 %	21.6 %	21.2 %
Personage 7 Nola	4.9 %	-0.412	1.8 %	5.9 %	3.0 %
Personage 8 Stan	9.8 %	0.796	0.0 %	0.0 %	0.0 %
Personage 9 Tinco	9.8 %	0.205	10.5 %	7.8 %	9.7 %
Personage 10 Vallon	6.6 %	-0.070	2.6 %	7.8 %	4.2 %

9.1.4 - Fysieke Kracht

Uit tabel 5 is af te lezen dat uit de resultaten van de personageanalyse en uit de resultaten van de survey wat betreft de bepalende kenmerken van de personages blijkt dat personage 8 (Stan) wordt gezien als het personage met de meeste fysieke kracht uit de dramaserie. Er werd weinig fysieke kracht gebruikt in de serie, waardoor de resultaten van de personageanalyse wat betreft dit bepalende kenmerk zo gespreid zijn. Maar uit de survey bleek dat de respondenten toch ook personage 8 het personage met de meeste fysieke kracht vonden. Als er wordt gekeken naar de gestandaardiseerde scores kan ook worden geconcludeerd dat personage 8, het personage met de meest fysieke kracht is uit de serie. Want de gestandaardiseerde score van de vijftig onderzochte scènes (2.731) geeft aan dat de waarde van deze onderzoekseenheid op de variabele bijna 3 standaarddeviaties groter is dan het gemiddelde, wat dus aangeeft dat personage 8 ten opzichte van de andere personages zeker het krachtigste personage bleek uit de inhoudsanalyse.

Tabel 5 Uitkomsten Fysieke kracht Personageanalyse en Survey

Fysieke kracht	Personageanalyse (% van het aantal keer fysieke kracht opmerking/handeling in totaal)	Gestandaardiseerde scores fysieke kracht Personageanalyse	Survey (% meisjes)	Survey (% jongens)	Survey (% Totaal)
Personage 1	22.2 %	0.0408	4.4 %	11.8 %	6.7 %
Personage 2	0.0 %	-0.535	3.5 %	0.0 %	2.4 %
Personage 3	0.0 %	-0.535	0.0 %	3.9 %	1.2 %
Personage 4	22.2 %	0.608	7.0 %	9.8 %	7.9 %
Personage 5	0.0 %	-0.535	0.0 %	2.0 %	0.6 %
Personage 6	0.0 %	-0.535	1.8 %	0.0 %	1.2 %
Personage 7	0.0 %	-0.535	1.8 %	0.0 %	1.2 %
Personage 8	66.7 %	2.731	72.8 %	64.7 %	70.3 %
Personage 9	0.0 %	-0.535	7.9 %	7.8 %	7.9 %
Personage 10	0.0 %	-0.535	0.9 %	0.0 %	0.6 %

9.1.5 - Sociaal Gedrag

Als er wordt gekeken naar het bepalende kenmerk sociaal gedrag kan uit tabel 6 worden afgelezen dat er een verschil bestaat tussen de resultaten uit de personageanalyse en de resultaten uit de survey wat betreft dit bepalende kenmerk. De respondenten vonden personage 6 (Maya) en personage 7 (Nola) de 2 sociaalste personages uit de serie. Uit de analyse van de 50 onderzochte scènes bleek dat personage 9 (Tinco) de meest sociale persoon uit de serie was. Vanuit de gestandaardiseerde scores van de inhoudsanalyse als er werd gekeken naar zowel de negatieve sociale aspecten (egoïsme, agressiviteit en onaardig) als de positieve sociale aspecten (aardig en behulpzaam) bleek ook dat personage 9 ten opzichte van de andere personages het meest sociale personage was. Beide resultaten zullen

worden meegenomen als er wordt gekeken naar de personages waarmee de kinderen zich identificeren.

Tabel 6 Uitkomsten Sociaal gedrag Personageanalyse en Survey

Sociaal gedrag	Personageanalyse (% van het aantal keer sociaal gedrag opmerking/handeling in totaal)	Gestandaardiseerde scores sociaal gedrag personageanalyse	Survey (% meisjes)	Survey (% jongens)	Survey (% totaal)
Personage 1 Abel	9.1 %	-0.540	4.4 %	11.8 %	6.7 %
Personage 2 Charley	5.1 %	-1.064	12.3 %	7.8 %	10.9 %
Personage 3 Deef	14.1 %	0.752	0.9 %	3.9 %	1.8 %
Personage 4 Eman	8.1 %	-1.353	0.9 %	2.0 %	1.2 %
Personage 5 Katou	13.1 %	0.393	20.2 %	5.9 %	15.8 %
Personage 6 Maya	8.1 %	-0.038	21.1 %	23.5 %	21.8 %
Personage 7 Nola	7.1 %	-0.379	24.6 %	15.7 %	21.8 %
Personage 8 Stan	7.1 %	-0.109	0.0 %	9.8 %	3.0 %
Personage 9 Tinco	20.2 %	2.421	0.9 %	9.8 %	3.6 %
Personage 10 Vallon	8.1 %	-0.084	14.9 %	9.8 %	13.3 %

9.1.6 Etniciteit

De meeste personages uit de serie bezitten een 'lege' etniciteit. Enkel 2 personages hebben een opmerking gemaakt waaruit bleek dat ze niet van Nederlandse afkomst waren. Er zijn dus weinig gegevens over dit kenmerk bekend, waardoor er voor deze eigenschap geen

tabel is samengesteld. Aan het uiterlijk van de personages is te zien dat er 5 Nederlandse personages voorkomen in de serie en 5 personage van niet-Nederlandse afkomst. Alleen van de personages 4 (Eman) en 10 (Vallon) wordt de etniciteit duidelijk in de serie, Eman is van Marokkaanse afkomst en Vallon van Chinese afkomst. Verder worden de etniciteiten van de personages open gelaten en zou je alleen vanwege hun uiterlijk kunnen zien of ze wel of niet Nederlands zijn. De 5 Nederlands ogende personages zijn gerekend tot de groep “personages van Nederlandse afkomst” en de 5 buitenlands ogende personages (geen blanke huidskleur) tot de groep “personages van niet-Nederlandse afkomst”.

9.1.7 - Overzicht resultaten personageanalyse

In de tabel hieronder wordt overzichtelijk weergegeven welke bepalende kenmerken de personages bezitten. Vanuit de resultaten van de inhoudsanalyse en van de online survey kregen de personages alleen het bepalende kenmerk toegewezen als zij het hoogste percentages hadden bij dat bepaalde bepalende kenmerk. Wel is er onderscheid gemaakt in mannelijke en vrouwelijke personages als bleek dat anders een personage geen bepalend kenmerk zou bezitten. Uit de resultaten van de twee onderzoeken bleek alleen dat personage drie geen duidelijk bepalend kenmerk bezat, behalve negatieve intelligentie (dom). Omdat dit niet een van de bepalende kenmerken van een personage is waar kinderen zich vaak mee identificeerden, zal er waarschijnlijk weinig wensidentificatie met dit personage plaatsvinden.

Nu bekend is welke bepalende kenmerken de personages uit de serie bezitten (zie tabel 7 voor het overzicht) kan er gekeken worden met welke personages de respondenten zich identificeerden. Om antwoord te krijgen op deze vraag zijn er een aantal vragen gesteld in de survey gebaseerd op de methoden uit de onderzoeken van Kincaid (2002) en Hoffner (1996). De volgende vragen zijn aan de respondenten voorgelegd: of de respondent wel eens meeleeft met het personage, of de respondent denkt dat hij of zij op een personage lijkt, of de respondent op een of meerdere personages wel eens zou willen zijn en of de respondenten dezelfde gebeurtenissen mee zou willen maken als het personage. De kinderen konden deze vragen beantwoorden met ‘nooit’, ‘soms’ of ‘vaak’, zodat de kinderen de vraag goed konden interpreteren. Om te analyseren met welke personages de kinderen

zich voornamelijk identificeren zal er gebruikt worden gemaakt van de resultaten van de antwoorden waar de respondenten 'vaak' ingevuld hebben.

Tabel 7 Totaal bepalende kenmerken Personageanalyse

Personage	Bepalend kenmerk inhoudsanalyse	Bepalend kenmerk online survey
Personage 1 Abel	Aantrekkelijkheid	-
Personage 2 Charley	Aantrekkelijkheid	Aantrekkelijkheid
Personage 3 Deef	-	-
Personage 4 Eman	Humor	Humor
Personage 5 Katou	Intelligentie	Intelligentie
Personage 6 Maya	-	Sociaal gedrag
Personage 7 Nola	-	Sociaal gedrag
Personage 8 Stan	Fysieke kracht	Fysieke Kracht
Personage 9 Tinco	Sociaal gedrag	-
Personage 10 Vallon	Humor	-

9.2 - Resultaten survey per factor

Per factor (gender, woonomgeving en etniciteit) is er gekeken in hoeverre jongens en meisjes zich met de personages identificeren. Deze resultaten zijn weergegeven door middel van percentages in de tabellen per factor. Om de percentages bij gender te analyseren is er eerst gekeken hoeveel meisjes en jongens er in totaal aan het onderzoek meegewerkt hebben en welk personage ze het vaakst als favoriet personage hadden opgegeven. Daarna

is er per personage gekeken naar het percentage meisjes en het percentage jongens dat 'vaak' ingevuld had bij de vijf vragen waar identificatie mee gemeten kan worden. Ook is er gekeken naar het totaal aantal respondenten dat 'vaak' bij de vragen had beantwoord. Deze aantallen zijn geanalyseerd door middel van het programma SPSS 20.

Allereerst zijn de algemene gegevens geanalyseerd, dus de aantallen respondenten per geslacht, leeftijd, woonplaats en kijkfrequentie per respondent. De verbanden tussen de identificatie (de vijf vragen) per personage en geslacht, woonplaats of etniciteit zijn geanalyseerd aan de hand van kruistabellen. Per personage is er gekeken hoeveel respondenten per categorie (bijvoorbeeld meisje met beide ouders Nederlands) het antwoord 'vaak' ingevuld hadden. Op deze manier zijn de percentages zoals in de tabellen die verderop in dit hoofdstuk aan bod komen tot stand gekomen.

9.2.1 – Gender

Valkenburg (2002) gaf aan dat vanwege het realisme en herkenbaarheid in dramaserie deze programma's door zowel jongens als meisjes bekeken worden. Aan dit onderzoek hebben 165 kinderen meegewerkt, die allemaal aangaven bekend te zijn met de dramaserie.

Daarnaast hebben al deze 165 kinderen aangegeven na het kijken van de serie nog wel eens aan een of meerdere personages te denken. In totaal hebben 114 meisjes en 51 jongens de survey ingevuld.

Tabel 8 Geslacht respondenten survey

Gender	Aantal respondenten	Percentage respondenten
Meisjes	114	69.1 %
Jongens	51	30.9 %

Een reden dat de survey door meer meisjes dan jongens ingevuld is, zou kunnen zijn omdat meisjes zich meer betrokken voelen bij personages uit een dramaserie dan jongens (Sandvoss, 2005). Daarbij zou het kunnen dat meer meisjes dan jongens de dramaserie kijken. Ook viel op dat jongens vaker de vragenlijst niet helemaal afmaakten, waardoor deze data niet meer relevant waren voor het onderzoek.

Hoffner (1996) en Hoffner en Buchanan (2005) geven aan dat kinderen zich voornamelijk met personages van hetzelfde geslacht identificeren. In dit onderzoek identificeerden de kinderen zich ook het vaakst met personages van het eigen geslacht, al komt het ook voor dat ze zich met personages van het andere geslacht identificeerden. Hypothese 1a kan dus worden vastgesteld, zowel jongens als meisjes identificeren zich het vaakst met personages met hetzelfde geslacht. Maar ze kunnen zich ook identificeren met personages van het andere geslacht. In dit onderzoek identificeerden jongens zich iets vaker (14,9%) met het andere geslacht dan meisjes (14,0%). Hypothese 1b waarin werd verwacht dat meisjes zich vaker met mannelijke personages identificeerden dan jongens met vrouwelijke personages, moet dus worden verworpen. Een reden voor deze uitkomst zou ook de vraagstelling in de survey kunnen zijn. Want bij de vraag of de respondenten nog wel eens aan een of meerdere personages dacht werd er vaak een personage van het andere geslacht ingevuld. Ook werd bij deze vraag opvallend vaak het personage met de bepalende eigenschap 'aantrekkelijkheid' aangegeven door de mannelijke personages. Bij deze vraag zou het dus kunnen zijn dat de respondenten om een andere reden nog vaak aan het personage van het andere geslacht denken.

Allereerst zal er worden gekeken naar de verschillen tussen jongens en meisjes wat betreft het favoriete personage dat ze aanwezen aan het begin van de survey. In tabel 9 is af te lezen dat de respondenten meestal een favoriet personage kozen van hetzelfde geslacht. Bij de meisjes waren personage 2 (Charley) en personage 7 (Nola) de twee meest favoriete personages en bij de jongens waren personage 4 en personage 8 de meest favoriete personages.

Tabel 9 Favoriete personages per geslacht

% favoriete personage	Pers 1 Abel	Pers 2 Charley	Pers 3 Deef	Pers 4 Eman	Pers 5 Katou	Pers 6 Maya	Pers 7 Nola	Pers 8 Stan	Pers 9 Tinco	Pers 10 Vallon
Meisje	3.5 %	28.9 %	0.0 %	8.8 %	4.4 %	4.4 %	21.9 %	4.4 %	0.0 %	23.7 %
jongen	9.8 %	11.8 %	0.0 %	33.3 %	2.0 %	2.0 %	0.0 %	19.6 %	15.7 %	5.9 %

De uitkomsten van de inhoudsanalyse zijn gestandaardiseerd waardoor er z-scores zijn ontstaan die door middel van SPSS gelinkt zijn aan de favoriete personages per geslacht. Een

z-score geeft aan hoeveel standaarddeviaties de variabele afwijkt van het gemiddelde. In tabel 10 is te zien dat jongens grappigheid bij het favoriete personage belangrijker vonden dan meisjes. De uitkomst van het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid is niet significant, hier kan vanuit de gestandaardiseerde scores geen duidelijk conclusie worden getrokken. Een reden hiervoor is dat er uit de inhoudsanalyse bleek dat personage 1 (Abel) ook aantrekkelijk was, dit bleek niet uit de resultaten van de survey. Jongens vonden intelligentie ook net iets belangrijker in een favoriet personage dan meisjes. Ook is in tabel 10 af te lezen dat jongens fysieke kracht belangrijker vinden in hun favoriete personage dan meisjes. Als er wordt gekeken naar het bepalende kenmerk sociaal gedrag kan worden gezien in tabel 10 dat zowel jongens als meisjes dit bepalende kenmerk niet interessant vinden in een favoriet personage. Deze uitkomst voor sociaal gedrag van favoriet personage was bijna significant, een verklaring hiervoor is dat uit de inhoudsanalyse bleek dat een ander personage (personage 9) het bepalende kenmerk sociaal gedrag bezat dan uit de survey bleek (personage 6 en personage 7).

Tabel 10 Z-scores per bepalend kenmerk voor het favoriete personage

	Meisjes (gemiddelde)	Jongens (gemiddelde)	Significantie
Z-score van grappigheid van favoriet personage	-0.24	0.80	0.001
Z-score aantrekkelijkheid van favoriet personage	0.49	0.51	0.890
Z-score intelligentie van favoriet personage	-0.30	0.05	0.005
Z-score fysieke kracht van favoriet personage	-0.26	0.58	0.00
Z-score sociaal gedrag van favoriet personage	-0.54	- 0.27	0.055

Om te kijken naar de identificatie met de personages zijn de vijf de gemiddelden van de vijf vragen die leiden tot identificatie (willen zijn, denken aan, zelfde meemaken, meeleven en willen lijken) gepresenteerd in tabel 11. Uit deze tabel kan worden afgelezen dat de vrouwelijke respondenten zich het vaakst identificeerden met personage 2 (56,3%) en personage 7 (50.7%). Deze 2 personages werden door de meisjes ook voornamelijk

aangewezen als favoriet personage, zie tabel 9. Ze bezitten de bepalende kenmerken aantrekkelijkheid en sociaal gedrag. Uit tabel 10 is ook af te lezen dat meisjes aantrekkelijkheid belangrijk vinden aan een favoriet personage. Dat meisjes zich vaak met het bepalende kenmerk aantrekkelijkheid identificeren bleek ook uit de theorie van Hoffner (1996). De verwachting was dat meisjes zich ook met intelligente personages zouden identificeren, maar dat was in dit onderzoek niet zo zeer het geval. Zoals in tabel 10 te zien is, vonden jongens dit bepalende kenmerk zelfs belangrijker aan een favoriet personage dan meisjes. Wel identificeerden de vrouwelijke respondenten zich vaker met een intelligent personage dan mannelijke respondenten.

De mannelijke respondenten identificeerden zich het vaakst met personage 4 (49,5%) en personage 8 (40,0%). Ook deze personages werden het vaakst als favoriet personage aangegeven door de respondenten, wat te zien is tabel 9. Personage 4 bezit het bepalende kenmerk humor en personage 8 het bepalende kenmerk fysieke kracht. Als wordt gekeken naar de z-scores kan uit tabel 10 worden afgelezen dat jongens deze eigenschappen veel belangrijker vinden aan een favoriet personage dan meisjes, omdat de z-score van deze 2 bepalende kenmerken afwijkt van het gemiddelde van de variabele. Hoffner (1996) gaf ook aan dat jongens zich het vaakst met personage met fysieke kracht zouden identificeren. Hypothese 2a kan dus gedeeltelijk worden vastgesteld, meisjes identificeren zich inderdaad met personage met de bepalende eigenschap aantrekkelijkheid en jongens met personages met de bepalende eigenschap fysieke kracht.

Anders in dit onderzoek is dus dat meisjes zich ook vooral met sociaal gedrag identificeren en jongens met humor. Volgens Hoffner (1996) was dit het bepalende kenmerk van personages waar kinderen zich het minst mee zouden identificeren. Hypothese 2b moet daarom ook worden verworpen.

Tabel 11 Gemiddelde Identificatie Geslacht

	Pers 1 Abel	Pers 2 Charley	Pers 3 Deef	Pers 4 Eman	Pers 5 Katou	Pers 6 Maya	Pers 7 Nola	Pers 8 Stan	Pers 9 Tinco	Pers 10 Vallon
Meisje (% gemiddeld vragen identificatie)	11.2 %	56.3 %	5.6 %	20.9 %	31.8 %	32.8 %	50.7 %	14.9 %	17.4 %	47.4 %
Jongen (% gemiddeld vragen identificatie)	26.7 %	18.4 %	15.7 %	49.5 %	14.9 %	11 %	16.9 %	40 %	38.9 %	14.9 %

9.2.2 - Etniciteit

Van de 165 respondenten waren er in totaal 108 respondenten waarvan beide ouders in Nederland waren geboren, van de overige 57 respondenten was minimaal een ouder in het buitenland geboren. Deze 57 respondenten behoren tot de groep allochtonen, omdat ten minste één ouder in het buitenland geboren is, ongeacht het land waar de respondent zelf geboren is (CBS, 2011).

Tabel 12 Etniciteit respondenten survey

Etniciteit	Beide ouders Nederlands	Minimaal een ouder buitenlands
Meisje	70.2% (N=80)	29.8% (N=34)
Jongen	54.9% (N=28)	45.1% (N=23)
Totaal	69.1% (N=108)	30.9% (N=57)

De dramaserie SpangaS is onderdeel van de multiculturele programmering in Nederland. De serie signaleert en informeert omtrent brede maatschappelijke aspecten en ontwikkelingen

en vele nationaliteiten komen voor in de serie⁷. Hoewel de etniciteit van de 'allochtone personages' in de serie slechts zelden besproken, is aan het uiterlijk van de personages duidelijk te zien dat deze dramaserie een multiculturele cast heeft. Hall (2007) geeft aan dat er voornamelijk stereotypen voorkomen in programma's op televisie. In de dramaserie worden deze stereotypen ook min of meer weergegeven. Zo draagt een vrouwelijk personage uit de serie een hoofddoek. Tijdens de analyse van de vijftig scènes kon er echter van twee personages maar de etniciteit worden vastgesteld door middel van een opmerking en/of handeling met betrekking tot hun etniciteit in de serie. Alleen personage 4 (Eman) en personage 10 (Vallon) bezitten een 'volle etniciteit' (De Bruin, 2003, zoals geciteerd in Shahid, 2005). Van de allochtone personages bezitten er 3 van de 5 dus een 'lege etniciteit', men kan wel zien dat het personage niet van Nederlandse afkomst is (bijvoorbeeld doordat het personage een hoofddoek draagt of een donkere huidskleur heeft), maar welke etniciteit het personage heeft wordt ook niet duidelijk gedurende de vijftig onderzochte scènes.

Verkuyten (2004) geeft aan dat kinderen met een donkere huidskleur vaker ambivalent zijn aan hun etniciteit en zich dus vaker identificeren met blanke personages dan blanke kinderen met donkere personages. In dit onderzoek bleek ook dat de respondenten waarvan beide ouders in Nederland geboren waren zich over het algemeen vaker identificeerden met een Nederlands personage. Eerst zal er gekeken worden naar de favoriete personages van de autochtone kinderen en de allochtone kinderen. Vervolgens zal er worden gekeken met welke personages de twee verschillende groepen zich het vaakst identificeren.

In tabel 13 is af te lezen dat de kinderen met twee Nederlandse ouders personage 2 (Charley) als het favoriete personage aanwijzen. Als er gekeken wordt naar jongens en meisjes binnen deze groep is te zien dat meisjes personage 2 (Charley) zien als het meest favoriete personage en jongens personage 8 (Stan). Deze personages bezitten de bepalende kenmerken aantrekkelijkheid en fysieke kracht. Het gaat hier om 2 Nederlandse personages. Het favoriete personage van de kinderen waarvan minimaal één ouder in het buitenland geboren is, is personage 4 (Eman), het enige mannelijke personage uit de serie die een 'volle' etniciteit bezit. Als er wordt gekeken naar jongens en meisjes is personage 7 (Nola) het

⁷ www.spangas.nl

favoriete personage van de meisjes en personage 4 (Eman) het favoriete personage van de jongens. Beide allochtone personages die de bepalende kenmerken sociaal gedrag en fysieke kracht bezitten.

Tabel 13 Favoriete personage autochtone kinderen en allochtone kinderen

% favoriete personage	Pers 1 Abel	Pers 2 Charley	Pers 3 Deef	Pers 4 Eman	Pers 5 Katou	Pers 6 Maya	Pers 7 Nola	Pers 8 Stan	Pers 9 Tinco	Pers 10 Vallon
Beide ouders NL (v)	2.5 %	35 %	0.0 %	5 %	3.8 %	3.8 %	20 %	2.5 %	0.0 %	27.5 %
Beide ouders NL (m)	10.7 %	14.3 %	0.0 %	25.0 %	3.6 %	0.0 %	0.0 %	32.1 %	14.3 %	0.0 %
Beide ouders NL (totaal)	4.6 %	29.6 %	0.0 %	10.2 %	3.7 %	2.8 %	14.8 %	10.2 %	3.7 %	20.4 %
min een ouder buitenlands (v)	5.9 %	14.7 %	0.0 %	17.6 %	5.9 %	5.9 %	26.5 %	8.8 %	0.0 %	23.7 %
min. Een ouder buitenlands (m)	8.7 %	8.7 %	0.0 %	43.5 %	0.0 %	4.3 %	0.0 %	4.3 %	17.4 %	5.9 %
min. Een ouders buitenlands (totaal)	7 %	12.3 %	0.0 %	28.1 %	3.5 %	5.3 %	15.8 %	7.0 %	7.0 %	18.2 %

In tabel 14 is af te lezen dat kinderen met twee Nederlandse ouders zich vaker identificeerden zich met personage 1, personage 2, personage 3, personage 6 en personage 8 (alle Nederlandse personages), dan kinderen waarvan minimaal een ouder in het buitenland geboren is. Maar als er per geslacht wordt gekeken met welke personages kinderen met Nederlandse ouders zich identificeren zijn hier andere uitkomsten. De mannelijke respondenten waarvan beide ouders in Nederland geboren waren identificeerden zich het vaakst met personage 8 (50.7%) en personage 9 (42.9%), zoals af te lezen is uit tabel 14. Personage 8 werd ook aangegeven als favoriet personage, personage 9 echter niet. Personage 8 (Stan) is een Nederlands personage en personage 9 een allochtoon personage uit de serie. De personages bezitten de bepalende eigenschappen fysieke kracht en sociaal gedrag.

De vrouwelijke respondenten waarvan beide ouders in Nederland geboren waren identificeerden zich het vaakst met personage 10 (48.8%) en personage 7 (47.5%). Hier gaat het om twee 'allochtone personages', deze personages bezitten de bepalende kenmerken humor en sociaal gedrag. Het merendeel van de meisjes wees echter personage 2 (Charley) aan als favoriet personage.

In tabel 14 is ook te zien dat de respondenten waarvan minimaal een ouder in het buitenland geboren is zich over het algemeen dus vaker identificeerden met personage 4, personage 5 en personage 7. Dit zijn 3 van de 5 personages van niet-Nederlandse afkomst uit de dramaserie. De mannelijke respondenten identificeerden zich het vaakst met personage 4 (52.2%) en personage 9 (29.6%), deze mannelijke personages bezitten de bepalende kenmerken humor en sociaal gedrag. Het betreft hier twee 'allochtone personages'. Opvallend is dat het verschil bij de identificatie met personage 8 (fysieke kracht) tussen de jongens waarvan beide ouders in Nederland geboren zijn en de jongens waarvan minimaal een ouder in het buitenland geboren is. Van de jongens waarvan beide ouders in Nederland geboren waren identificeerden 50.7 % van de respondenten zich vaak met dit personage tegenover 27.0% van de jongens waarvan in ieder geval een ouder in het buitenland geboren was. Opvallend was dit ook bij personage 4, 52.2 % van de jongens waarvan in ieder geval een ouder in het buitenland geboren was identificeerde zich met dit personage en 40.7% van de jongens waarvan beide ouders in Nederland geboren waren. De vraag is echter of dit ligt aan het bepalende kenmerk van het personage of aan de etniciteit.

Tabel 14 Identificatie met de tien personages en etniciteit

	Beide ouders Nederlands (v)	Beide ouders Nederlands (m)	Beide ouders Nederlands (totaal)	Min. een ouder buitenlands (v)	Min. Een ouder buitenlands (m)	Min. Een ouder buitenlands (totaal)
Pers 1 Abel	8.0 %	31,2 %	21.9 %	18.8 %	20.9 %	19.6 %
Pers 2 Charley	43.1 %	17.1 %	46.6 %	54.7 %	13.0 %	37.9 %
Pers 3 Deef	4.3 %	20.7 %	14.1 %	8.8 %	9.1 %	9.1 %
Pers 4 Eman	17.6 %	40.7 %	23.7 %	28.2 %	52.2 %	37.9 %
Pers 5 Katou	29.7 %	14.7 %	26.1 %	36.5 %	13.9 %	27.4 %
Pers 6 Maya	33.0 %	12.1 %	27.6 %	32.9 %	9.5 %	23.5 %
Pers 7 Nola	47.5 %	17.2 %	39.6 %	56.5 %	16.5%	40.4 %
Pers 8 Stan	14.0 %	50,7 %	23.5 %	17.0 %	27.0 %	21.1 %
Pers 9 Tinco	16.2 %	42.9 %	25.1 %	20.0 %	29.6 %	23.8 %
Pers 10 Vallon	48.8 %	17.9 %	40.8 %	44.1 %	7.8 %	28.9 %

De vrouwelijke respondenten waarvan minimaal een ouder in het buitenland geboren is, identificeerden zich het vaakst met personage 7 (56.6%) en personage 2 (54.7%). Deze vrouwelijke personages bezitten de bepalende kenmerken sociaal gedrag en aantrekkelijkheid. Het betreft hier een allochtoon personage en een Nederlands personage. De allochtone en autochtone meisjes identificeerden zich dus allebei vaak met personage 7, de allochtone meisjes identificeerden zich er wel vaker mee (56.6%) dan de autochtone meisjes (47.5 %).

In de tabel hierboven zijn de gemiddelden van de vijf vragen waarmee identificatie werd gemeten samengevoegd. Voor het totale beeld dient er nog wel gekeken te worden naar de tabellen in bijlage 2, omdat in deze tabellen het totaal aantal de respondenten bij staat die de vraag met 'vaak' hadden beantwoord.

Opvallend is dus dat als er gekeken wordt naar de totale groep kinderen waarvan beide ouders in Nederland geboren zijn, zij zich vaker identificeren met Nederlandse personages dan kinderen waarvan minimaal een ouder in het buitenland geboren is. Maar als er specifiek naar het geslacht gekeken wordt binnen deze groep is er iets anders te zien. De kinderen waarvan minimaal een ouder in het buitenland geboren is, identificeerden zich vaker met 3 van de 5 allochtone personages uit de serie. Kinderen met Nederlandse ouders identificeerden zich het vaker met alle Nederlandse personages dan de kinderen met minimaal een ouder in het buitenland. Dus als hier naar gekeken wordt, zou gezegd kunnen worden dat allochtone kinderen vaker ambivalent zijn aan hun etniciteit dan blanke kinderen (Verkuyten, 2004). Maar er binnen het geslacht wordt gekeken met welke personages de kinderen binnen de twee groepen zich het vaakst identificeren is er geen verschil tussen de groep met twee Nederlandse ouders en de groep met minimaal een ouder geboren in het buitenland. Aan de hand van deze resultaten kunnen hypothese 3a en hypothese 3b maar gedeelte aangenomen worden. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de kinderen zich het vaakst identificeren met personages met hetzelfde geslacht. En niet alle bepalende kenmerken komen voor bij elk geslacht.

8.2.3 - Woonomgeving

Door middel van de resultaten van de survey kan er gekeken worden of er een verschil bestaat tussen de personages waarmee kinderen uit een stad zich identificeren en de personages waarmee kinderen uit een dorp zich identificeren. In totaal hebben 83 kinderen woonachtig in een dorp de survey ingevuld en 82 kinderen woonachtig in een stad, wat af te lezen is uit tabel 15.

Tabel 15 Woonomgeving respondenten

Woonomgeving	Dorp (N=83)	Stad (N=82)
Meisje	45.6 % (N=52)	54.4 % (N=62)
Jongen	60.8 % (N=31)	39.2 % (N=20)
Totaal	50.3 % (N=83)	49.7 % (N=82)

Uit tabel 16 kan worden afgelezen dat de respondenten uit dit onderzoek die woonachtig zijn in een stad, vaker minimaal een ouder hadden die in het buitenland geboren was en kinderen uit het dorp vaker twee Nederlandse ouders hadden.

Tabel 16 Woonomgeving en etniciteit

	Dorp (N=83)	Stad (N=82)
Beide ouders Nederlands	59.3 % (N=64)	40.7 % (N=44)
Minimaal een ouder van niet-Nederlandse afkomst	33.3 % (N=19)	66.7 % (N=38)

De Visscher (2008) geeft aan dat de woonomgeving van een kind, zijn of haar mens- en maatschappijbeeld beïnvloedt. Daarbij wijzen onderzoeken van Musterd en Ostendorf (2003) en Fleury-Bahi, Felonneau en Marchand (2008, zoals geciteerd in Roet & Mulder, 2010) uit dat de woonomgeving van mensen een belangrijke rol speelt in het leven van een persoon en dat mensen zich ook met hun woonomgeving identificeren. Wanneer een kind opgroeit in een homogene woonplaats, zal hij of zij zich wellicht eerder identificeren met een personage dat lijkt op de personen uit zijn of haar woonomgeving. De woonomgeving is bepalend voor de mate waarin een kind zich verbonden voelt met zijn of haar etniciteit (Kowalski & Loo, 2001, zoals geciteerd in Cramer & Anderson, 2003, p.396).

Allereerst zal worden gekeken naar de favoriete personages van kinderen uit een dorp en de favoriete personages van kinderen uit de stad. In tabel 17 is af te lezen dat het favoriete personage van meisjes uit het dorp personage 2 (28.8%) is en van de jongens woonachtig in het dorp personage 4 (32.2%). Personage 2 bezit de bepalende eigenschap aantrekkelijkheid en personage 4 de bepalende eigenschap humor. Ook het merendeel van meisjes uit de stad

wees personage 2 aan als haar favoriete personage uit de serie (29.0%) en het merendeel van de jongens uit de stad (35.0 %) gaven personage 4 aan als hun favoriete personage. Aan het begin van dit hoofdstuk werd ook duidelijk dat de totale groep jongens en de totale groep meisjes zich het vaakst met deze personages identificeerden.

Tabel 17 favoriete personage per woonomgeving

% favoriete personage	Pers 1 Abel	Pers 2 Charley	Pers 3 Deef	Pers 4 Eman	Pers 5 Katou	Pers 6 Maya	Pers 7 Nola	Pers 8 Stan	Pers 9 Tinco	Pers 10 Vallon
Dorp (v)	1.9 %	28.8 %	0.0 %	7.7 %	3.8 %	3.8 %	23.1 %	5.8 %	0.0 %	25.0 %
Dorp (m)	9.7 %	12.9 %	0.0 %	32.2 %	0.0 %	3.2 %	0.0 %	22.6 %	19.4 %	0.0 %
Dorp (totaal)	4.8 %	22.9 %	0.0 %	16.9 %	2.4 %	3.6 %	14.5 %	12.0 %	7.2 %	15.7 %
Stad (v)	4.8 %	29.0 %	0.0 %	9.7 %	4.8 %	4.8 %	21.0 %	3.2 %	0.0 %	22.6 %
Stad (m)	10.0 %	10.0 %	0.0 %	35.0 %	5.0 %	0.0 %	0.0 %	15.0 %	10.0 %	15.0 %
Stad (totaal)	6.1 %	24.4 %	0.0 %	15.9 %	4.9 %	3.7 %	15.9 %	6.1 %	2.4 %	20.7 %

In tabel 17 is af te lezen dat kinderen woonachtig in een stad zich vaker identificeerden met personage 2, personage 5, personage 6, personage 7 en personage 10 dan de kinderen woonachtig in een dorp. Het gaat hier om 4 van de 5 personages uit de serie van niet-Nederlandse afkomst. Kinderen woonachtig in een dorp identificeren zich vaker met personage 1, personage 3, personage 4, personage 8 en personage 9. Van deze personages zijn drie personages van Nederlandse afkomst. Aan de hand van deze resultaten kan hypothese 4 worden aangenomen. Kinderen uit de stad identificeren zich vaker met de allochtone personages, omdat ze in een omgeving wonen waarin veel allochtone personen wonen. En kinderen uit het dorp identificeren zich vaker met de Nederlandse personages, de personages die lijken op de personen uit hun omgeving. Vrouwelijke respondenten uit de stad identificeren zich het vaakst met personage 2 (58.2%), personage 7 (53.5%) en personage 10 (53.6%). Deze vrouwelijke personages bezitten de bepalende kenmerken aantrekkelijkheid, sociaal gedrag en humor. Het gaat hier om zowel een Nederlands als een niet-Nederlands personage. De meisjes uit de stad gaven ook het vaakst aan dat deze twee personages het favoriete personage waren. Van de mannelijke respondenten woonachtig in de stad identificeerden de meesten zich met personage 4 (62%) en personage 8 (35.7%), de mannelijke personages met de bepalende kenmerken humor en fysieke kracht. Opvallend is

het hoge percentage bij personage 4 (Eman), de jongen van Marokkaanse afkomst uit de serie. Van de jongens uit de stad gaf ook 35.0% aan dat dit hun favoriete personage was.

Van de vrouwelijke respondenten woonachtig in een dorp identificeerden de meesten zich het vaakst met personage 2 (51,7%) en personage 7 (46,1%), de vrouwelijke personages met de bepalende kenmerken aantrekkelijkheid en sociaal gedrag. Het gaat hier om zowel een Nederlands als een niet-Nederlands personage. De mannelijke respondenten woonachtig in een dorp identificeerden zich het vaakst met personage 9 (42,6%) en personage 8 (41,3%)¹. Deze mannelijke personages bezitten de bepalende kenmerken sociaal gedrag en fysieke kracht. Opvallend is dat de jongens uit het dorp zich zo vaak met personage 10 (Tinco) identificeren, gezien het feit dat maar 19.2% van de jongens uit het dorp aangaf dat dit personage favoriet was. Maar als er wordt gekeken naar jongens waarvan beide ouders in Nederland waren geboren, kan worden geconcludeerd dat deze jongens zich ook het vaakst met dit personage identificeerden.

Tabel 18 Identificatie met de tien personages en woonomgeving

Woonomgeving	Woonachtig in dorp (v)	Woonachtig in dorp (m)	Woonachtig in dorp (totaal)	Woonachtig in stad (v)	Woonachtig in stad(m)	Woonachtig in stad (totaal)
Pers 1	8.9 %	27.1 %	15.7 %	13.2%	26.0 %	16.4 %
Pers 2	51.7 %	18.7 %	44.9 %	58.2 %	11.0 %	52.1 %
Pers 3	3.8 %	20.6 %	9.1 %	7.1 %	12.0 %	8.3 %
Pers 4	18.2 %	35.5 %	24.3 %	23.6 %	62.0 %	32.9%
Pers 5	25.2 %	14.2 %	21.7 %	36.5 %	16.0 %	31.4 %
Pers 6	31.5 %	11.6 %	24.1 %	34.2 %	10.0 %	28.3 %
Pers 7	46.1 %	16.8 %	22 %	53.5 %	17.0 %	44.6 %
Pers 8	15.0 %	41.3 %	25.1 %	14.5 %	35.7 %	20.2 %
Pers 9	16.9 %	42.6 %	26.5 %	17.8 %	28.0 %	20.3 %
Pers 10	43.1 %	13.5 %	32.0 %	53.6 %	12.6 %	41.0 %

Hoofdstuk 9 - Conclusie

In dit hoofdstuk zal de probleemstelling “Welke factoren naast de kenmerken van een televisiepersonage spelen een rol bij identificatie met dramapersonages bij kinderen tussen de zeven en twaalf jaar?” worden beantwoord. Uit de theorie van Hoffner (1996) bleek dat persoonskenmerken van televisiepersonages van belang waren wil er wensidentificatie optreden bij kinderen. De kenmerken van de televisiepersonages spelen dus allereerst een belangrijke factor bij de identificatie van kinderen met dramapersonages tussen de zeven en twaalf jaar.

Aan de hand van deze theorie zijn de vijf bepalende kenmerken die volgens Hoffner (1996) het vaakst leidden tot wensidentificatie (aantrekkelijkheid, sociaal gedrag, fysieke kracht, humor en intelligentie) onderzocht bij tien bestaande dramapersonages uit de Nederlandse kinderserie SpangaS. De reden van de keuze voor deze serie was dat het dagelijks te zien is op televisie (hierdoor kan er langetermijn-identificatie optreden), het programma haalt sociaal-maatschappelijke thema's aan (vanwege dit realistische aspect voelen kinderen zich snel betrokken bij het programma) en volgens de makers van het programma zou ieder kind zich met minimaal een personage uit de serie moeten kunnen identificeren. Dit laatste gezien het feit dat het een multiculturele cast betreft en de verhouding tussen jongens en meisjes in de cast gelijk is.

Door middel van een kwantitatieve inhoudsanalyse zijn de vijf bepalende kenmerken geanalyseerd bij de tien hoofdpersonages uit deze serie. Deze inhoudsanalyse is uitgevoerd door vijftig scènes uit vijftig afleveringen uit de maanden maart, april en mei 2012 te analyseren. De bepalende kenmerken van de personages zijn door middel van de resultaten van dit onderzoek vastgesteld, maar ook door middel van de resultaten uit een online survey. In totaal hebben 165 kinderen tussen de zeven en twaalf jaar meegewerkt aan dit onderzoek. Uit de resultaten van deze twee methoden bleek dat negen van de tien personages uit de dramaserie minimaal een bepalend kenmerk bezat.

Via een sociale netwerkpagina is de online survey verspreid en uiteindelijk hebben er in

totaal 165 kinderen meegewerkt aan dit onderzoek, waarvan 114 meisjes en 51 jongens. De reden voor dit verschil zou kunnen zijn dat meisjes wellicht vaker naar de serie kijken, maar ook omdat meisjes zich vaker verbonden voelen met een televisieserie en de personages (Valkenburg, 2002). Van deze respondenten waren er 108 (65.5%) kinderen waarvan beide ouders in Nederland geboren waren en 57 kinderen (34.5%) hadden minimaal een ouder die geboren was in het buitenland. In totaal woonden er 83 respondenten (50.3%) in een dorp en 82 respondenten (49.7%) in een stad. De meeste respondenten uit de stad hadden minimaal een ouder die in het buitenland geboren was (66.7%).

Uit onderzoek van Hoffner (1996) bleek dat kinderen zich voornamelijk identificeerden met televisiepersonages met hetzelfde geslacht. Ook in dit onderzoek identificeerden kinderen zich het vaakst met personages van hetzelfde geslacht. Hierdoor kan worden vastgesteld dat geslacht van een televisiepersonage de tweede belangrijke factor is op het moment dat een kind zich identificeert met een televisiepersonage. Identificatie met het andere geslacht kwam wel voor, maar in zeer kleine mate. Anders dan in het onderzoek van Hoffner (1996) identificeerden in dit onderzoek jongens zich vaker met vrouwelijke personages dan andersom. Meisjes identificeerden zich het vaakst met personages met de bepalende eigenschap aantrekkelijkheid en jongens met de bepalende eigenschappen humor en fysieke kracht.

Of de factoren etniciteit en woonomgeving daadwerkelijk een rol spelen in het identificatieproces met dramapersonages is lastig aan te geven. Wel kan er worden geconstateerd dat de totale groep kinderen waarvan beide ouders in Nederland waren geboren, zich vaker identificeerden met alle Nederlandse personages uit de dramaserie. Kinderen waarvan in ieder geval een ouder in het buitenland geboren was, identificeerden zich vaker met drie van de vijf allochtone personages uit de serie. Dit is echter niet het geval als er specifiek wordt gekeken naar geslacht binnen deze groep. Dus of etniciteit daadwerkelijk invloed heeft op de identificatie met televisiepersonages is moeilijk te zeggen in dit onderzoek.

De woonomgeving van kinderen is bepalend voor hun mens- en maatschappijbeeld. Deze is bepalend in de wijze waarop kinderen naar andere personen en personages kijken en de

mate waarin ze zich met deze personen en personages identificeren. Ook is de woonomgeving bepalend voor de mate waarin een kind zich verbonden voelt tot zijn of haar etniciteit (Kowalski & Loo, 2001, zoals geciteerd in Cramer & Anderson, 2003, p. 396). In de Nederlandse steden wonen veel allochtone kinderen⁸ en ook de kinderen in dit onderzoek die woonachtig waren in een stad waren vaker van niet van Nederlandse afkomst. Als er weer naar de totale groep kinderen gekeken wordt, kan worden vastgesteld dat kinderen uit de stad zich vaker identificeerden met de allochtone personages uit de serie en kinderen woonachtig in het dorp zich vaker identificeerden met de Nederlandse personages. Maar wederom als er per geslacht wordt gekeken binnen deze groepen is dit niet het geval. Om deze reden kan er dus niet daadwerkelijk worden geconcludeerd of de woonomgeving en de etniciteit van een kind een belangrijke factor is bij de identificatie van kinderen tussen de zeven en de twaalf jaar met televisiepersonages.

Voor vervolgonderzoek is het dus noodzakelijk dat er meer personages op kwantitatieve wijze worden geanalyseerd. Bijna ieder personage had in dit onderzoek wel een bepalend kenmerk en alle bepalende kenmerken die kunnen leiden tot wensidentificatie kwamen ook aan bod in cast van de serie. Maar de bepalende kenmerken fysieke kracht en intelligentie waren bijvoorbeeld maar kenmerkend voor een personage. Voor vervolgonderzoek is het dus noodzakelijk om meerdere personages te hebben die hetzelfde bepalende kenmerk bezitten.

Verder is het voor vervolgonderzoek van belang dat er naast meer personages die onderzocht moeten worden ook meer respondenten moeten worden verzameld voor dit onderzoek. Om te onderzoeken met welke bepalende kenmerken jongens en meisjes zich identificeren en om de verschillen tussen het dorp en de stad aan te tonen was het aantal respondenten in dit onderzoek voldoende. Om de factor etniciteit te onderzoeken waren er te weinig respondenten met dezelfde etniciteit. Uiteindelijk waren er 57 respondenten waarvan een ouder in het buitenland geboren was. Maar de etniciteiten konden niet afzonderlijk worden onderzocht, omdat er te weinig data beschikbaar waren.

⁸ www.cbs.nl

Als laatste punt van kritiek op dit onderzoek is de online survey. Over het algemeen gezien leek deze methode een goede methode om veel data bij de onderzoeksgroep te verzamelen. Deze methode bleek echter voor deze onderzoeksgroep minder goed te werken dan gedacht. De kinderen haakten snel af tijdens het invullen van de vragenlijst. Daarnaast zijn de antwoorden die door deze onderzoeksgroep gegeven zijn minder betrouwbaar dan wanneer ze bij een oudere onderzoeksgroep zouden zijn verzameld. Dit vanwege het feit dat kinderen waarschijnlijk minder valide antwoorden geven dan volwassenen. Daarnaast is er in de survey gebruik gemaakt van veel beeldmateriaal, om de survey aantrekkelijker en begrijpelijker te maken voor kinderen. Het was niet mogelijk om de foto's van de personages bij elke survey die werd afgenomen in een andere volgorde te plaatsen. Hierdoor kunnen kinderen zijn beïnvloed door de volgorde van de foto's. De grote meerderheid van de respondenten gaf aan de serie vaker dan vijf keer in de week te kijken, dus ze zouden wel bekend moeten zijn met alle personages. Toch zou dit voor vervolgonderzoek een punt van verbetering kunnen zijn.

Maar met dit onderzoek zijn de basiselementen gelegd wat betreft het onderzoek naar de kenmerken van de televisiekijker die invloed zouden kunnen hebben op de identificatie met een dramapersonage.

Literatuur

Austin, E.W., Roberts, D.F., & Nass, C.I. (1990). The influence of family communication on children's television-interpretation processes. *Communication Research*, 17, 545-564.

Basil, M.D. (1996). Identification as a mediator of celebrity effects. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 40(4), 478-495.

Boone, S.D., & Lomore, C.D. (2001). Admirer-celebrity relations among young adults. *Human Communication Research*, 27(3), 432-465.

Cohen, J. (2001). Defining Identification: A theoretical look at the identification of audiences with media characters. *Mass Communication & Society*, 4(3), 245-264.

Cramer, P. & Anderson, G. (2003). Ethnic/racial attitudes and self-identification of black Jamaican and white new England children. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 34(4), 395-416.

Dates, J. (1980). Race, racial attitudes and adolescent perceptions of black television characters. *Journal of Broadcasting*, 24, 549-560.

Dijk, T. van (2000). Media, racism and monitoring. *Media Development*, 47(2), 7-10.

Emmelkamp, L., Van den Boom, I., & Peeters, A. (1995). *Identificatie met vrouwelijke en mannelijke personages in de Nederlandse dramaserie Coverstory en Pleidooi*. Hilversum: NOS Bureau Beeldvorming m/v/ en NOS-KLO.

Feilitzen, C., & Linné, O. (1975). The effects of television on children and adolescents. Identifying with television characters. *Journal of Communication*, 51-55.

Fiske, J., & Hartley, J. (2003). *Reading television*. Londen & New York: Routledge

Fiske, J. (1989). *Television Culture*. London: Routledge

Frankenhuis S., van der Hagen S., & Smelink, A. (2007). *De effecten van nieuwe media op jongeren 12-14 jaar*. Enschede: SLO.

Frissen, V., & de Mul, J. (2000). *Under construction: persoonlijke en culturele identiteit in een mediatijdperk*. Amsterdam: Infodrome

Gillespie, M. (1995). *Television, ethnicity and cultural change*. London: Routledge.

Hall, S. (1980). *Culture, media, language: working papers in cultural studies*. London: Hutchinson.

Hall, S. (1997). *Representation: cultural representations and signifying practices*. Londen: Sage.

Hamon, P. (1989). De semiologische status van het personage. *Versus*, 81-100.

Hills, M. (2002). *Fan cultures*. Londen: Routledge

Hoffner, C. (1996). Children's wishful identification and parasocial interaction with favourite television characters. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 40, 389-402.

Hoffner, C., & Cantor, J. (1991). Perceiving and responding to mass media characters. In J. Bryant & D. Zillmann (Eds.), *Responding to the screen: Reception and reaction processes* (pp.63-101). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Hoffner, C., & Buchanan, M. (2005). Young adults' wishful identification with television characters: The role of perceived similarity and character attributes. *Media Psychology*, 7, 325-351.

Kincaid, D.L. (2002). Drama, emotion and cultural convergence. *Communication Theory*, 12(2), 136-152.

Kowalski, K. (2007). The development of social identity and intergroup attitudes in young children. In B. Spodek & O. Saracho, *Contemporary perspectives on social learning in early childhood education*. (pp. 49-62). United States of America: Information Age Publishing Inc.

Krijnen, A.F.M. (2007). There is more(s) in television: Studying the relationship between television and moral imagination (Dissertatie, University of Amsterdam). Te verkrijgen via www.dare.uva.nl.

Kuipers, G., & De Kloet, J. (2009). Banal cosmopolitanism and the Lord of the Rings: The limited role of national differences in global media consumption. *Poetics*, 37(2), 99-118.

Rideout V.J., Foehr, U.G., & Robberts, D.F. (2010). Generation M2: Media in the lives of 8- to 18-years olds (KFF, 30-06-2010). Geraadpleegd via de website van de Kaiser Family Foundation: www.kff.org/entmedia/upload/8010.pdf

Roet, W.J., & Mulder, C.H. (2010). De relatie tussen etniciteit en tevredenheid met woonomgeving: Een onderzoek onder autochtonen, Surinamers, Turken en Marokkanen in Nederland. *Mens & Maatschappij*, 85(4), 333-355.

Sandvoss, C. (2005). *Fans: the mirror of consumption*. Cambridge: Polity Press

Schoenmakers, H. (1988) To be, wanting to be, forced to be – Identification processes in theatrical studies. New directions in audience research – Advances in reception and audience research. *Tijdschrift voor Theaterwetenschap*, 24/25(1/2), 139-163.

Sterk, G., & Balgobind, S. (2005). *Kijkerspanel Nederlands televisiedrama 2004*. Geraadpleegd via de website van Mira Media:
www.miramedia.nl/media/.../Rapport%20Kijkerspanel%20Drama.doc

Valkenburg, P.M. (2007). *Beeldschermkinderen. Theorieën over kind en media*. Amsterdam: Boom.

Verkuyten, M. (2004). Ethnic minority identity and social context. In Bennett, M. & Sani, F. (2004). *The development of the social self* (p. 189-216). New York: Psychology Press.

Visscher, S. de (2008). *De sociaal pedagogische betekenis van de woonomgeving voor kinderen*. Gent: Academia Press.

Zillman, D. (1994). Mechanisms of emotional involvement with drama. *Poetics*, 23, 33-51.

Bijlage 1 - algemene kenmerken online survey

Tabel 1 Leeftijd respondenten

Leeftijd	Aantal respondenten	Percentage
7	11	6.7 %
8	14	8.5 %
9	21	12.7 %
10	27	16.4 %
11	35	21.2 %
12	57	34.5 %
Totaal	165	100 %

NB. De respondenten die 'anders' ingevuld hadden zijn uitgesloten van de survey

Tabel 2 Geslacht respondenten

Geslacht	Aantal respondenten	Percentage
Meisje	114	69.1 %
Jongen	51	30.9 %
Totaal	165	100 %

Tabel 3 Kijkfrequentie respondenten

Kijkfrequentie	Aantal respondenten	Percentage
Minder dan 1 dag per week	5	3 %
1 dag per week	4	2.4 %
2 dagen per week	8	4.8 %
3 dagen per week	19	11.5 %
4 dagen per week	25	15.2 %
5 dagen per week of vaker	104	63 %
Totaal	165	100 %

Tabel 4 Waardering voor de dramaserie

Waardering	Aantal Respondenten	Percentage
4	1	0.6 %
5	2	1.2 %
6	3	1.8 %
7	5	3 %
8	20	12.1 %
9	33	20 %
10	100	60.6 %
Totaal	165	100 %
Missing	1	0.6 %

NB. 1 respondent had deze vraag niet ingevuld, maar deze vraag was niet zeer belangrijk voor de resultaten van het onderzoek. Gezien het feit dat de respondent de andere vragen wel ingevuld had is deze niet uitgesloten van het onderzoek.

Tabel 5 Woonomgeving respondenten

Woonomgeving	Aantal respondenten	Percentage
Dorp	83	50.3 %
Stad	82	49.7 %
Totaal	165	100 %

Bijlage 2 - Personageanalyse

Tabel 6 Favoriete personage

Favoriete Personage	Aantal respondenten	Percentage
Personage 1 Abel	9	5.5 %
Personage 2 Charley	39	23.6 %
Personage 3 Deef	0	0 %
Personage 4 Eman	27	16.4 %
Personage 5 Katou	6	3.6 %
Personage 6 Maya	6	3.6 %
Personage 7 Nola	25	15.2 %
Personage 8 Stan	15	9.1 %
Personage 9 Tinco	8	4.8 %
Personage 10 Vallon	30	18.2 %
Totaal	165	100 %

Tabel 7 Uitkomsten kwantitatieve inhoudsanalyse "Personageanalyse"

		Abel	Charley	Deef	Eman	Katou	Maya	Nola	Stan	Tinco	Vallon	Totaal
Personage		1	2	3	4	5	6	7	8	10	9	
	komt voor	18	17	14	13	17	16	14	14	13	14	41
	zegt wat	14	13	12	12	16	13	13	13	9	12	34
Humor	verbaal	1		4	21	3			5	1	6	12
	fysiek	1	4	1	8	2	1		1	3	3	7
		2	4	5	29	5	1		6	4	9	totaal: 65
Intelligentie	verbaal (slim)	1	2	6	4	16	6	2	4	4	4	12
	fysiek (slim)	1		2	1		3	1	2	2		4
		2	2	8	5	16	9	3	6	6	4	totaal: 61
	verbaal (dom)		4	10	2	1	3	2		3	1	4
	fysiek (dom)			2	1	1	1				1	1
			4	12	3	2	4	2		3	2	totaal: 32
Fysieke kracht	verbaal	1							2			3
	fysiek	1			2				4			6
		2			2				6			totaal:9
Sociaal gedrag	verbaal (aardig)	4	4	10	3	7	5	7	6	17	8	31
	fysiek (aardig)	5	1	4	5	6	3		1	3		4
		9	5	14	8	13	8	7	7	20	8	totaal:

99												
	verbaal (onaardig)	7	9	3	16	2	2	5	2	4	4	10
	agressief											
	egoïstisch	1		1								2
		8	9	4	16	2	2	5	2	4	4	totaal: 56
Etniciteit	verbaal				2							2
	fysiek				1							1
					3							totaal: 3

Tabel 8 Uitkomsten Personageanalyse determinant kenmerk: aantrekkelijkheid

	Pers 1	Pers 2	Pers 3	Pers 4	Pers 5	Pers 6	Pers 7	Pers 8	Pers 9	Pers 10
Panellid	Abel	Charley	Deef	Eman	Katou	Maya	Nola	Stan	Tinco	Vallon
1	7	9	7	6	5	7	7	7	4	5
2	7	7	4	7	6	5	7	7	6	7
3	9	8	2	8	7	6	7	5	6	6
4	5	5	1	6	4	3	4	4	6	4
5	8	7	8	8	7	8	8	7	8	8
6	7	9	6	9	8	7	8	6	7	7
7	7	7	2	5	4	7	3	6	5	4
8	7	9	2	9	7	6	5	8	8	9
9	6	8	5	6	6	7	6	7	6	8
10	9	8	4	6	4	7	8	9	6	6
Totaal	72	77	41	70	58	63	63	66	62	59
Gemiddelde	7,2	7,7	4,1	7	5,8	6,3	6,3	6,6	6,2	5
Standaard deviatie	1,17	1,19	2,26	1,34	1,4	1,35	1,68	1,36	1,17	1,62

Tabel 9 Panelgroep personageanalyse determinant kenmerk: aantrekkelijkheid

Panellid	geslacht	leeftijd	dorp/stad	afkomst
1	m	10	dorp	Nederlands
2	m	9	dorp	geadopteerd uit China
3	j	12	dorp	Nederlands
4	j	11	dorp	Nederlands
5	j	9	stad	Turkse ouders
6	m	11	stad	Turkse ouders
7	m	8	dorp	Nederlands
8	j	12	stad	Turkse vader
9	j	8	dorp	Nederlands
10	m	12	dorp	Surinaamse moeder

Tabel 10 Gestandaardiseerde scores inhoudsanalyse

	humor	intelligentie	fysieke kracht	sociaal gedrag	aantrekkelijkheid
	gemiddelde	gem.positief-gem.negatief	gemiddelde	gem.postief-gem.negatief	gemiddelde
Personage 1 Abel	-0,574	-0,235	0,408	-0,540	0,915
Personage 2 Charley	-0,408	-1,130	-0,535	-1,064	1,460
Personage 3 Deef	-0,148	-1,701	-0,535	0,752	-2,462
Personage 4 Eman	2,859	-0,108	0,608	-1,353	0,697
Personage 5 Katou	-0,301	2,160	-0,535	0,393	-0,610
Personage 6 Maya	-0,673	0,494	-0,535	-0,038	-0,065
Personage 7 Nola	-0,769	-0,412	-0,535	-0,379	-0,065
Personage 8 Stan	-0,069	0,796	2,731	-0,109	0,261
Personage 9 Tinco	-0,244	0,205	-0,535	2,421	-0,174
Personage 10 Vallon	0,327	-0,070	-0,535	-0,084	0,044

Bijlage 3 - Overzicht Gender-Etniciteit-Woonomgeving

Gender

Tabel 1: Geslacht*Identificatie Personage 1 ("Abel")

Pers 1 Abel	Willen zijn (N=38)	Denken aan (na programma) (N=29)	Vaak meeleven (N= 38)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=23)	Wil vaak lijken op personage (N=10)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	7%	15,8%	21,9%	7,9%	3,5%	11,2%
Jongen (N=51)	47,1%	21,6%	25,5%	27,5%	11,8%	26,7%

Tabel 2: Geslacht*Identificatie Personage 2 ("Charley")

Pers 2 Charley	Willen zijn (N=85)	Denken aan (na programma) (N=97)	Vaak meeleven (N=99)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=36)	Wil vaak lijken op personage (N=43)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	71,1%	75,4%	72,8%	25,4%	36,8%	56,3%
Jongen (N=51)	7,8%	31,4%	31,4%	19,4%	2%	18,4%

Tabel 3: Geslacht*Identificatie Personage 3 ("Deef")

Pers 3 Deef	Willen zijn (N=9)	Denken aan (na programma) (N=14)	Vaak meeleven (N=30)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=11)	Wil vaak lijken op personage (N=8)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	2,6%	4,3%	13,2%	6,1%	1,8%	5,6%
Jongen (N=51)	11,8%	17,6%	29,4%	7,8%	11,8%	15,7%

Tabel 4: Geslacht*Identificatie Personage 4 ("Eman")

Pers 4 Eman	Willen zijn (N=47)	Denken aan (na programma) (N=57)	Vaak meeleven (N=63)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=44)	Wil vaak lijken op personage (N=25)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	15,8%	28,9%	33,3%	19,3%	7%	20,9%
Jongen (N=51)	56,9%	47%	49%	43,1%	33,3%	49,5%

Tabel 5: Geslacht*Identificatie Personage 5 ("Katou")

Pers 5 Katou	Willen zijn (N=49)	Denken aan (na programma) (N=36)	Vaak meeleven (N=58)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=49)	Wil vaak lijken op personage (N=27)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	41,2%	28,9%	39,5%	32,5%	16,7%	31,8%
Jongen (N=51)	3,9%	5,9%	25,5%	23,5%	15,7%	14,9%

Tabel 6: Geslacht*Identificatie Personage 6 ("Maya")

Pers 6 Maya	Willen zijn (N=47)	Denken aan (na programma) (N=41)	Vaak meeleven (N=58)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=35)	Wil vaak lijken op personage (N=35)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	40,4%	31,5%	41,2%	25,4%	25,4%	32,8%
Jongen (N=51)	2%	9,8%	19,6%	11,8%	11,8%	11%

Tabel 7: Geslacht*Identificatie Personage 7 ("Nola")

Pers 7 Nola	Willen zijn (N=82)	Denken aan (na programma) (N=58)	Vaak meeleven (N=62)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=73)	Wil vaak lijken op personage (N=54)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	68,4%	47,4%	43,9%	51,8%	42,1%	50,7%
Jongen (N=51)	7,8%	13,7%	23,5%	27,5%	11,8%	16,9%

Tabel 8: Geslacht*Identificatie Personage 8 ("Stan")

Pers 8 Stan	Willen zijn (N=41)	Denken aan (na programma) (N=21)	Vaak meeleven (N=46)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=45)	Wil vaak lijken op personage (N=17)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje	10,5%	14,9%	25,4%	18,4%	5,3%	14,9%
Jongen	56,9%	41,2%	33,3%	47,1%	21,6%	40%

Tabel 9: Geslacht*Identificatie Personage 9 ("Tinco")

Pers 9 Tinco	Willen zijn (N=30)	Denken aan (na programma) (N=45)	Vaak meeleven (N=53)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=45)	Wil vaak lijken op personage (N=20)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	8,8%	21,9%	28,1%	21,9%	6,1%	17,4%
Jongen (N=51)	39,2%	39,2%	41,2%	39,2%	25,5%	38,9%

Tabel 10: Geslacht*Identificatie Personage 10 ("Vallon")

Pers 10 Vallon	Willen zijn (N=81)	Denken aan (na programma) (N=65)	Vaak meeleven (N=65)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=63)	Wil vaak lijken op personage (N=26)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Meisje (N=114)	66,7%	52,6%	50%	44,7%	22,8%	47,4%
Jongen (N=51)	9,8%	9,8%	15,7%	23,5%	7,8%	13,3%

Tabel 11: Identificatie met het andere geslacht

	Pers 1 Abel (m)	Pers 2 Charley (v)	Pers 3 Deef (m)	Pers 4 Eman (m)	Pers 5 Katou (v)	Pers 6 Maya (v)	Pers 7 Nola (v)	Pers 8 Stan (m)	Pers 9 Tinco (v)	Pers 10 Vallon (v)	Gemidd (totaal/5)
Meisje	11,2%		5,6%	20,9%				14,9%	17,4%		14%
Jongen		18,4%			14,9%	11%	16,9%			13,3%	14,9%

Etniciteit

Tabel 12: Overzicht geslacht*etniciteit

Etniciteit	Beide ouders Nederlands	Minimaal een ouder buitenlands
meisje	70,2% (N=80)	29,8% (N=34)
jongen	54,9% (N=28)	45,1% (N=23)
totaal	69,1% (N=108)	30,9% (N=57)

Tabel 13: Etniciteit*Identificatie Personage 1 ("Abel")

Personage 1 Abel	Willen zijn (N=32)	Denken aan (na programma) (N=29)	Vaak meeleven (N=38)	Wil vaak zelfde gebeurtenis- sen meemaken (N=23)	Wil vaak lijken op personage (N=10)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	5% (N=4)	10% (N=8)	17,5% (N=14)	3,8% (N=3)	3,8% (N=3)	8%
Jongen	42,9% (N=12)	28,6% (N=8)	31,1% (N=9)	35,7% (N=10)	17,9% (N=5)	31,2%
totaal	14,8% (N=16)	14,8% (N=16)	60,5% (N=23)	12% (N=13)	7,4% (N=8)	21,9%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	11,8% (N=4)	29,4% (N=10)	32,4% (N=11)	17,6% (N=6)	2,9% (N=1)	18,8%
Jongen	52,2% (N=12)	13% (N=3)	17,4% (N=4)	17,4% (N=4)	4,3% (N=1)	20,9%
Totaal	28,1% (N=16)	22,8% (N=13)	26,3% (N=15)	17,5% (N=10)	3,5% (N=2)	19,6%

Tabel 14: Etniciteit*Identificatie Personage 2 ("Charley")

Personage 2 Charley	Willen zijn (N=85)	Denken aan (na programma) (N=97)	Vaak meeleven (N=99)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=36)	Wil vaak lijken op personage (N=43)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	72,5% (N=58)	81,3% (N=65)	73,8% (N=59)	22,5% (N=18)	35% (N=28)	43,1%
Jongen	3,6% (N=1)	21,4% (N=6)	39,3% (N=11)	21,4% (N=6)	0% (N=0)	17,1%
totaal	54,6% (N=59)	65,7% (N=71)	64,8% (N=70)	22,2% (N=24)	25,9%(N=28)	46,6%
Een of meer ouders buitelands						
Meisje	67,6% (N=23)	61,8% (N=21)	70,6% (N=24)	32,4% (N=11)	41,2%(N=14)	54,7%
Jongen	13% (N=3)	21,7% (N=5)	21,7% (N=5)	4,3% (N=1)	4,3% (N=1)	13%
Totaal	45,6% (N=26)	45,6% (N=26)	50,9% (N=29)	21,2% (N=12)	26,3% (N=15)	37,9%

Tabel 15: Etniciteit*Identificatie Personage 3 ("Deef")

Personage 3 Deef	Willen zijn (N=9)	Denken aan (na programma) (N=14)	Vaak meeleven (N=30)	Wil vaak zelfde gebeurteniss en meemaken (N=11)	Wil vaak lijken op personage (N=8)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	2,5% (N=2)	3,8% (N=3)	10% (N=8)	2,5% (N=2)	2,5% (N=2)	4,3%
Jongen	10,7% (N=3)	28,6% (N=8)	39,3% (N=11)	10,7% (N=3)	14,3% (N=4)	20,7%
totaal	4,6% (N=5)	10,2% (N=11)	17,6% (N=19)	4,6% (N=5)	5,6% (N=6)	14,1%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	2,9% (N=1)	5,9% (N=2)	20,6% (N=7)	14,7% (N=5)	0% (N=0)	8,8%
Jongen	10,7% (N=3)	4,3% (N=1)	17,4% (N=4)	4,3% (N=1)	8,7% (N=2)	9,1%
Totaal	7% (N=4)	5,4% (N=3)	19,3% (N=11)	10,5% (N=6)	3,5% (N=2)	9,1%

Tabel 16: Etniciteit*Identificatie Personage 4 ("Eman")

Personage 4 Eman	Willen zijn (N=47)	Denken aan (na programma) (N=57)	Vaak meeleven (N=63)	Wil vaak zelfde gebeurteniss en meemaken (N=44)	Wil vaak lijken op personage (N=25)	Gemiddel de vragen identificat ie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	12,% (N=10)	25% (N=20)	30% (N=24)	15% (N=12)	6,2% (N=5)	17,6%
Jongen	53,6% (N=15)	39,3% (N=11)	50% (N=14)	35,7%(N=10)	25% (N=7)	40,7%
totaal	23,1% (N=25)	28,7% (N=31)	35,2% (N=38)	20,4%(N=22)	11,1%(N=12)	23,7%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	23,5 % (N=8)	38,2% (N=13)	41,2% (N=14)	29,4%(N=10)	8,8% (N=3)	28,2%
Jongen	60,9% (N=14)	56,5% (N=13)	47,8% (N=11)	52,2%(N=12)	43,5%(N=10)	52,2%
Totaal	38,6% (N=22)	45,6% (N=26)	43,9% (N=25)	38,6%(N=22)	22,8%(N=13)	37,9%

Tabel 17: Etniciteit*Identificatie Personage 5 ("Katou")

Personage 5 Katou	Willen zijn (N=49)	Denken aan (na programma) (N=36)	Vaak meeleven (N=58)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=49)	Wil vaak lijken op personage (N=27)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	41,3% (N=33)	27,5% (N=22)	36,2% (N=29)	31,2%(N=25)	12,5%(N=10)	29,7%
Jongen	3,6% (N=1)	7,1% (N=2)	25% (N=7)	28,6% (N=8)	14,3% (N=4)	15,7%
totaal	31,5% (N=34)	22,2% (N=24)	33,3% (N=36)	30,6%(N=33)	13% (N=14)	26,1%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	41,2% (N=14)	32,4% (N=11)	47,1% (N=16)	35,3%(N=12)	26,5% (N=9)	36,5%
Jongen	4,3% (N=1)	4,3% (N=1)	26,1% (N=6)	17,4% (N=4)	17,4% (N=4)	13,9%
Totaal	26,3% (N=15)	21,1% (N=12)	38,6% (N=22)	28,1%(N=16)	22,8%(N=13)	27,4%

Tabel 18: Etniciteit*Identificatie Personage 6 (“Maya”)

Personage 6 Maya	Willen zijn (N=47)	Denken aan (na programma) (N=41)	Vaak meeleven (N=58)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=35)	Wil vaak lijken op personage (N=35)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	41,3% (N=33)	30% (N=24)	42,5% (N=34)	23,8%(N=19)	27,5%(N=22)	33%
Jongen	0% (N=0)	10,7% (N=3)	25% (N=7)	10,7% (N=3)	14,3% (N=4)	12,1%
totaal	30,6% (N=33)	25% (N=27)	38% (N=41)	20,4%(N=22)	24,1%(N=26)	27,6%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	38,2% (N=13)	35,3% (N=12)	41,2% (N=14)	29,4%(N=10)	20,6% (N=7)	32,9%
Jongen	4,3% (N=1)	8,7% (N=2)	13 % (N=3)	13% (N=3)	8,7% (N=2)	9,5%
Totaal	24,6% (N=14)	24,6% (N=14)	29,8% (N=17)	22,8%(N=13)	15,8% (N=9)	23,5%

Tabel 19: Etniciteit*Identificatie Personage 7 ("Nola")

Personage 7 Nola	Willen zijn (N=82)	Denken aan (na programma) (N=58)	Vaak meeleven (N=42)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=73)	Wil vaak lijken op personage (N=54)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	67,5% (N=54)	40% (N=32)	41,2% (N=33)	47,5%(N=38)	41,2%(N=33)	47,5%
Jongen	3,6% (N=1)	14,3% (N=4)	25% (N=7)	25% (N=7)	17,9% (N=5)	17,2%
totaal	50,9% (N=55)	33,3% (N=36)	37% (N=40)	41,7%(N=45)	35,2%(N=38)	39,6%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	70,6% (N=24)	55,9% (N=19)	50% (N=17)	61,8%(N=21)	44,1%(N=15)	56,5%
Jongen	13% (N=3)	13%(N=3)	21,7% (N=5)	30,4 % (N=7)	4,3% (N=1)	16,5%
Totaal	47,4% (N=27)	38,6% (N=22)	38,6% (N=2)	49,1%(N=28)	28,1%(N=16)	40,4%

Tabel 20: Etniciteit*Identificatie Personage 8 ("Stan")

Personage 8 Stan	Willen zijn (N=41)	Denken aan (na programma) (N=38)	Vaak meeleven (N=46)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=45)	Wil vaak lijken op personage (N=17)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	8,8% (N=7)	13,8% (N=11)	26,2% (N=21)	13,8%(N=11)	7,5% (N=6)	14%
Jongen	75% (N=21)	57,1% (N=16)	39,3% (N=11)	57,1%(N=16)	25% (N=7)	50,7%
totaal	25,9% (N=28)	25% (N=27)	29,6% (N=32)	25% (N=27)	12% (N=13)	23,5%
Een of meer ouders niet-Nederlands						
Meisje	14,7% (N=5)	17,6% (N=6)	23,5% (N=8)	29,4%(N=10)	0% (N=0)	17%
Jongen	34,8% (N=8)	21,7% (N=5)	26,1% (N=6)	34,8% (N=8)	17,4% (N=4)	27%
Totaal	22,8% (N=13)	19,3% (N=11)	24,6% (N=14)	31,6%(N=18)	7% (N=4)	21,1%

Tabel 21: Etniciteit*Identificatie Personage 9 ("Tinco")

Personage 9 Tinco	Willen zijn (N=30)	Denken aan (na programma) (N=45)	Vaak meeleven (N=53)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=45)	Wil vaak lijken op personage (N=20)	Gemiddel de vragen identifica tie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	7,5% (N=6)	22,5% (N=18)	26,2% (N=21)	18,8%(N=15)	6,2% (N=5)	16,2%
Jongen	50% (N=14)	42,9% (N=12)	46,4% (N=13)	46,4%(N=13)	28,6% (N=8)	42,9%
totaal	18,5% (N=20)	27,8% (N=30)	31.5% (N=34)	25,9%(N=28)	12% (N=13)	25,1%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	11,8% (N=4)	20,6% (N=7)	32,4% (N=11)	29,4%(N=10)	5,9% (N=2)	20%
Jongen	26,1% (N=6)	34,8% (N=8)	34,8% (N=8)	30,4% (N=7)	21,7% (N=5)	29,6%
Totaal	17,5% (N=10)	26,3%(N=15)	33,3% (N=19)	29,8%(N=17)	12,3% (N=7)	23,8%

Tabel 22: Etniciteit*Identificatie Personage 9 ("Vallon")

Personage 9 Vallon	Willen zijn (N=81)	Denken aan (na programma) (N=65)	Vaak meeleven (N=66)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=63)	Wil vaak lijken op personage (N=30)	Gemiddel de vragen identifica tie (Totaal/5)
Beide ouders Nederlands						
Meisje	71,3% (N=57)	55% (N=44)	48,8% (N=39)	45% (N=36)	23,8%(N=19)	48,8%
Jongen	14,3% (N=4)	14,3% (N=4)	21,4% (N=6)	28,6% (N=8)	10,7% (N=3)	17,9%
totaal	56,5% (N=61)	44,4% (N=48)	41,7% (N=45)	40,7%(N=44)	20,4%(N=22)	40,8%
Een of meer ouders buitenlands						
Meisje	55,9% (N=19)	47,1% (N=16)	52,9% (N=18)	44,1%(N=15)	20,6% (N=7)	44,1%
Jongen	4,3% (N=1)	4,3% (N=1)	8,7% (N=2)	17,4% (N=4)	4,3% (N=1)	7,8%
Totaal	35,1% (N=20)	29,8% (N=17)	35,1% (N=20)	33,3%(N=19)	14% (N=8)	28,9%

Woonomgeving

Tabel 23: Overzicht Geslacht*Woonomgeving

	Dorp	Stad
Meisje	45,6% (N=52)	54,4% (N=62)
Jongen	60,8% (N=31)	39,2% (N=20)
Totaal	50,3% (N=83)	49,7% (N=82)

Tabel 24: Woonomgeving*Identificatie Personage 1 ("Abel")

Personage 1 Abel	Willen zijn (N=32)	Denken aan (na programma) (N=29)	Vaak meeleven (N=38)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=23)	Wil vaak lijken op personage (N=10)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	5,8% (N=3)	13,5% (N=7)	21,2% (N=11)	3,8% (N=2)	0% (N=0)	8,9%
Jongen	45,2% (N=14)	22,6% (N=7)	25,8% (N=8)	25,8% (N=8)	16,1% (N=5)	27,1%
Totaal (m/j)	20,5% (N=17)	16,9% (N=14)	22,9% (N=19)	12% (N=10)	6% (N=5)	15,7%
Stad						
Meisje	8,1% (N=5)	17,7% (N=11)	22,6% (N=14)	11,3% (N=7)	6,5% (N=4)	13,2%
Jongen	50% (N=10)	20% (N=4)	25% (N=5)	30% (N=6)	5% (N=1)	26%
Totaal (m/j)	18,3% (N=15)	18,3% (N=15)	23,2% (N=19)	15,9%(N=13)	6,1% (N=5)	16,4%

Tabel 25: Woonomgeving*Identificatie Personage 2 ("Charley")

Personage 2 Charley	Willen zijn (N=85)	Denken aan (na programma) (N=97)	Vaak meeleven (N=99)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=36)	Wil vaak lijken op personage (N=43)	Gemid- delde vragen identi- ficatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	67,3% (N=35)	82,7% (N=43)	54,4% (N=34)	21,2% (N=11)	32,7%(N=17)	51,7%
Jongen	9,7% (N=3)	22,5% (N=7)	38,7% (N=12)	19,4% (N=6)	3,2% (N=1)	18,7%
Totaal (m/j)	45,8% (N=38)	61% (N=50)	55,4% (N=46)	20,5% (N=17)	41,9%(N=18)	44,9%
Stad						
Meisje	74,2% (N=46)	69,4% (N=43)	79% (N=49)	29% (N=18)	40,3%(N=25)	58,2%
Jongen	5% (N=1)	25% (N=4)	20% (N=4)	5 % (N=1)	0% (N=0)	11%
Totaal (m/j)	57,3% (N=47)	57,4% (N=47)	64,6% (N=53)	23,2% (N=19)	58,1%(N=25)	52,1%

Tabel 26: Woonomgeving*Identificatie Personage 3 (“Deef”)

Personage 3 Deef	Willen zijn (N=9)	Denken aan (na programma) (N=14)	Vaak meeleven (N=30)	Wil vaak zelfde gebeurteniss en meemaken (N=11)	Wil vaak lijken op personage (N=8)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	1,9% (N=1)	1,6% (N=1)	9,6% (N=5)	3,8% (N=2)	1,9% (N=1)	3,8%
Jongen	6,5% (N=2)	35% (N=7)	38,7% (N=12)	9,7% (N=3)	12,9% (N=4)	20,6%
Totaal (m/j)	3,6% (N=3)	9,6% (N=8)	20,5% (N=17)	6% (N=5)	6% (N=5)	9,1%
Stad						
Meisje	3,2% (N=2)	6,5% (N=4)	16,1% (N=10)	8,1% (N=5)	1,6% (N=1)	7,1%
Jongen	20% (N=4)	10% (N=2)	15% (N=3)	5% (N=1)	10% (N=2)	12%
Totaal (m/j)	7,3% (N=6)	7,3% (N=6)	15,9% (N=13)	7,3% (N=6)	3,7% (N=3)	8,3%

Tabel 27: Woonomgeving*Identificatie Personage 4 ("Eman")

Personage 4 Eman	Willen zijn (N=47)	Denken aan (na programma) (N=57)	Vaak meelev (N=63)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=44)	Wil vaak lijken op personage (N=25)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	11,5% (N=6)	28,8% (N=15)	29,6% (N=14)	19,2% (N=10)	1,9% (N=1)	18,2%
Jongen	41,9% (N=13)	35,5% (N=11)	35,5% (N=11)	41,9% (N=13)	22,6% (N=7)	35,5%
Totaal (m/j)	22,9% (N=19)	31,3% (N=26)	30,1% (N=25)	27,7% (N=23)	9,6% (N=8)	24,3%
Stad						
Meisje	19,4% (N=12)	29% (N=18)	38,7% (N=24)	19,4% (N=12)	11,3% (N=7)	23,6%
Jongen	80% (N=16)	65% (N=13)	70% (N=14)	45% (N=9)	50% (N=10)	62%
Totaal (m/j)	34,1% (N=28)	37,8% (N=31)	46,4% (N=38)	25,6% (N=21)	20,7%(N=17)	32,9%

Tabel 28: Woonomgeving*Identificatie Personage 5 ("Katou")

Personage 5 Katou	Willen zijn (N=31)	Denken aan (na programma) (N=36)	Vaak meeleven (N=58)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=49)	Wil vaak lijken op personage (N=27)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	35,5% (N=19)	17,7% (N=11)	34,6% (N=18)	28,8% (N=15)	9,6% (N=5)	25,2%
Jongen	3,2% (N=1)	6,5% (N=2)	29% (N=9)	19,4% (N=6)	12,9% (N=4)	14,2%
Totaal (m/j)	24,1% (N=20)	15,7% (N=13)	32,5 % (=27)	25,3% (N=21)	10,8% (N=9)	21,7%
Stad						
Meisje	45,2% (N=28)	35,5%(N=22)	43,5% (N=27)	35,5% (N=22)	22,6% (N=14)	36,5%
Jongen	5% (N=1)	5% (N=1)	20% (N=4)	30% (N=6)	20% (N=4)	16%
Totaal (m/j)	34,9% (N=29)	28% (N=23)	37,8% (N=31)	34,1% (N=28)	22% (N=18)	31,4%

Tabel 29: Woonomgeving*Identificatie Personage 6 ("Maya")

Personage	Willen zijn (N=47)	Denken aan (na programma) (N=41)	Vaak meeleven (N=58)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=37)	Wil vaak lijken op personage (N=)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	36,5% (N=19)	28,8% (N=15)	40,4% (N=21)	23,1%(N=12)	28.8%(N=15)	31,5%
Jongen	0% (N=0)	12,9% (N=4)	22,6% (N=7)	12,9% (N=4)	9,7% (N=3)	11,6%
Totaal (m/j)	22,9% (N=19)	22,9% (N=19)	33,7% (N=28)	19,3%(N=16)	21,7%(N=18)	24,1%
Stad						
Meisje	43,5% (N=27)	33,9% (N=21)	43,5% (N=27)	27,4%(N=17)	22,6%(N=14)	34,2%
Jongen	5% (N=1)	5%(N=1)	15% (N=3)	10% (N=2)	15 % (N=3)	10%
Totaal (m/j)	34,1% (N=28)	26,8% (N=22)	36,6% (N=30)	23,2%(N=19)	20,7%(N=17)	28,3%

Tabel 30: Woonomgeving*Identificatie Personage 7 ("Nola")

Personage	Willen zijn (N=82)	Denken aan (na programma) (N=58)	Vaak meeleven (N=69)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=73)	Wil vaak lijken op personage (N=54)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	67,3% (N=35)	36,5% (N=19)	30,8% (N=16)	53,8% (N=28)	42,3%(N=22)	46,1%
Jongen	9,7% (N=3)	9,7% (N=3)	22,6% (N=7)	29% (N=9)	12,9% (N=4)	16,8%
totaal	45,8% (N=38)	26,5% (N=22)	27,7% (N=23)	44,6% (N=37)	31,3%(N=26)	22%
Stad						
Meisje	69,4%(N=43)	51,6% (N=32)	54,8% (N=34)	50% (N=31)	41,9%(N=26)	53,5%
Jongen	5% (N=1)	20% (N=4)	25% (N=5)	25% (N=5)	10% (N=2)	17%
Totaal	53,7% (N=44)	43,9% (N=36)	47,6% (N=39)	43,9% (N=36)	34,1%(N=28)	44,6%

Tabel 31: Woonomgeving*Identificatie Personage 8 ("Stan")

Personage	Willen zijn (N=41)	Denken aan (na programma) (N=38)	Vaak meeleven (N=46)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=45)	Wil vaak lijken op personage (N=17)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	11,5% (N=6)	13,5% (N=7)	21,3% (N=12)	21,2% (N=11)	7,7% (N=4)	15%
Jongen	54,8% (N=17)	51,6% (N=16)	25,8% (N=8)	51,6% (N=16)	22,6% (N=7)	41,3%
totaal	27,7% (N=23)	27,7% (N=23)	24,1% (N=20)	32,5% (N=27)	13,3%(N=11)	25,1%
Stad						
Meisje	9,7% (N=6)	16,1% (N=10)	27,4% (N=17)	16,1% (N=10)	3,2% (N=2)	14,5%
Jongen	38,7% (N=12)	25% (N=5)	45% (N=9)	40% (N=8)	20% (N=4)	35,7%
Totaal	21,7% (N=18)	18,3% (N=15)	31,7% (N=26)	22% (N=18)	7,3% (N=6)	20,2%

Tabel 32: Woonomgeving*Identificatie Personage 9 ("Tinco")

Personage 9 Tinco	Willen zijn (N=30)	Denken aan (na programma) (N=45)	Vaak meeleven (N=53)	Wil vaak zelfde gebeurtenisse n meemaken (N=45)	Wil vaak lijken op personage (N=20)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	11,5% (N=6)	23,1% (N=12)	25% (N=13)	19,2%(N=10)	5,8% (N=3)	16,9%
Jongen	45,2% (N=14)	41,9% (N=13)	48,4% (N=15)	51,6%(N=16)	25,8% (N=8)	42,6%
totaal	24,1% (N=20)	30,1% (N=25)	33,7% (N=28)	31,3%(N=26)	13,3%(N=11)	26,5%
Stad						
Meisje	6,5% (N=4)	21% (N=13)	30,6% (N=19)	24,2%(N=15)	6,5% (N=4)	17,8%
Jongen	30% (N=6)	35% (N=7)	30% (N=16)	20% (N=4)	25% (N=5)	28%
Totaal	12,2% (N=10)	24,4% (N=20)	30,5% (N=25)	23,2%(N=19)	11% (N=9)	20,3%

Tabel 33: Woonomgeving*Identificatie Personage 10 ("Vallon")

Personage 10 Vallon	Willen zijn (N=81)	Denken aan (na programma) (N=65)	Vaak meeleven (N=65)	Wil vaak zelfde gebeurtenissen meemaken (N=63)	Wil vaak lijken op personage (N=)	Gemiddelde vragen identificatie (Totaal/5)
dorp						
Meisje	65,4% (N=34)	48,1% (N=25)	44,2% (N=23)	42,3% (N=22)	15,4% (N=8)	43,1%
Jongen	12,9% (N=4)	12,9% (N=4)	16,1% (N=5)	22,6% (N=7)	3,2% (N=1)	13,5%
totaal	45,8% (N=38)	34,9% (N=29)	33,7% (N=28)	34,9% (N=29)	10,8% (N=9)	32%
Stad						
Meisje	80,8% (N=42)	56,5% (N=35)	54,8% (N=34)	46,8% (N=29)	29% (N=18)	53,6%
Jongen	3,2% (N=1)	5% (N=1)	15% (N=3)	25% (N=5)	15% (N=3)	12,6%
Totaal	51,8% (N=43)	43,9% (N=36)	45,1% (N=37)	41,5% (N=34)	25,6%(N=21)	41%

Bijlage 4 - Survey

Erasmus School of History, Culture and Communication

Hallo lieve SpangaS-kijkers!

**Wat leuk dat je mee wilt werken aan dit onderzoek!
De vragenlijst duurt maximaal 10 minuten.**

Als je aan het einde van de vragenlijst je emailadres achter laat maak je kans op 2 bioscoopkaartjes!!! Maar dan moet je wel de hele vragenlijst invullen, anders kun je de kaartjes niet winnen.

Deze vragenlijst wordt gebruikt voor een televisie-onderzoek voor de Erasmus Universiteit Rotterdam. Alles wat je invult blijft geheim.

Vraag je wel even aan je vader of moeder of je mee mag doen?

**Bedankt!
Groetjes, Valentine**

Het witte rondje moet je aanklikken waar voor jou het goede antwoord staat.

Als het witte rondje blauw wordt betekent het dat je dit antwoord gekozen hebt.

Hoe oud ben je?

- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- anders

Ik ben een...

- meisje
- jongen

Klik onderaan de pagina op de pijltjes >> om door te gaan naar de volgende vragen

Erasmus School of History, Culture and Communication

Hoe vaak kijk je naar SpangaS (op televisie of op internet)?

- 5 dagen per week of vaker
- 4 dagen per week
- 3 dagen per week
- 2 dagen per week
- 1 dag per week
- minder dan 1 dag per week
- nooit

Hoe leuk vind je de serie? Geef een cijfer (0 is helemaal niet leuk, 10 is heel leuk)

(Je moet dat balkje heen en weer schuiven)

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Click to write Choice 1											

Woon je in een stad of in een dorp?

- een dorp
- een stad
- weet ik niet

Hoe heet het dorp of de stad waar je woont? (typ de plaats in het witte vak)

Klik onderaan de pagina op de pijltjes >> om door te gaan naar de volgende vragen

Nu komen er een paar vragen over de personen uit SpangaS.

Wie van de personen vind je het allerleukst? (je mag er eentje kiezen)

- Nola
- Stan
- Jingo
- Vallon

Leg in dit witte vak hieronder uit waarom je deze persoon het leukste vindt. (in een paar woorden)

Klik onderaan de pagina op de pijltjes >> om door te gaan naar de volgende vragen

Leef je wel eens met de personen mee?
 Bijvoorbeeld dat je heel blij bent dat hij of zij een goed cijfer heeft of verdrietig bent als de persoon wordt gepest?

	Ik leef nooit met hem of haar mee	Ik leef soms met hem of haar mee	Ik leef vaak met hem of haar mee
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	Ik leef nooit met hem of haar mee	Ik leef soms met hem of haar mee	Ik leef vaak met hem of haar mee
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

Zou je wel eens hetzelfde mee willen maken als de personen?			
	ik wil nooit meemaken wat hij of zij meemaakt	Ik wil soms meemaken wat hij of zij meemaakt	ik wil vaak meemaken wat hij of zij meemaakt
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	ik wil nooit meemaken wat hij of zij meemaakt	Ik wil soms meemaken wat hij of zij meemaakt	ik wil vaak meemaken wat hij of zij meemaakt
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	ik wil nooit meemaken wat hij of zij meemaakt	Ik wil soms meemaken wat hij of zij meemaakt	ik wil vaak meemaken wat hij of zij meemaakt

Lijk je op een (of meerdere) personen uit SpangaS?

	Ik lijk niet op hem of haar	ik lijk soms op hem of haar	Ik lijk vaak op hem of haar
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	Ik lijk niet op hem of haar	ik lijk soms op hem of haar	Ik lijk vaak op hem of haar
	☐	☐	☐

	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	Ik lijk niet op hem of haar	ik lijk soms op hem of haar	Ik lijk vaak op hem of haar

Welke persoon (of personen) zou je wel willen zijn? (hier mag je dus meerdere personen kiezen)

Denk je na het kijken van SpangaS nog wel eens aan de personen uit het programma?

- heel vaak
- soms
- nooit

Aan wie denk je dan het vaakst? (je mag er meer aanklikken)

Klik onderaan de pagina op de pijltjes >> om door te gaan naar de volgende vragen

Nog eventjes.. de vragenlijst is bijna klaar!

Wie vind je het grappigst? (je mag er maar 1 kiezen)

-
-
-
-
-

Wie vind je er het leukst uit zien? (je mag er maar 1 kiezen)

-
-
-
-
-
-

- Nola
- Stan
- Jirco
- Valon

Wie vind je het slimst? (je mag er maar 1 kiezen)

- Abel
- Charley
- Deaf
- Eman
- Katou
- Maya

Wie vind je het sterkst? (je mag er maar 1 kiezen)

- Nola
- Stan
- Jisco
- Valton

Wie vind je het grappigst? (je mag er maar 1 kiezen)

- Abel
- Charley
- Deef
- Eman
- Katou
- Maya

- Nola
- Stan
- Jirco
- Valton

Wie vind je het aardigst? (je mag er maar 1 kiezen)

- Ebel
- Charley
- Deaf
- Eman
- Katou
- Maya

In welk land is je vader geboren?

- Nederland
- Suriname
- Marokko
- Turkije
- China
- Ergens anders (vul dan in het witte vak in welk land je vader geboren is)

In welk land is je moeder geboren?

- Nederland
- Suriname
- Marokko
- Turkije
- China
- Ergens anders (vul dan in het witte vak in welk land je moeder geboren is)

Als je mee wilt doen aan de prijsvraag moet je hier je e-mailadres invullen (deze wordt verder nergens anders voor gebruikt hoor!).

**Bedankt dat je meegewerkt hebt aan dit onderzoek!
Klik nog een keer op de pijltjes >> hieronder om de vragenlijst te versturen.**

**Groetjes!
Valentine de Jong
(valentinedejong@hotmail.com)**

